

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

«Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΣΤΟΝ ΙΝΔΟΥΙΣΜΟ»

**ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΤΗΣ ΣΑΤΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑΣ**

**ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΥ
Στην «Παιδαγωγική σχολή Φλώρινας»**

Μάιος 2019

Φύλλο Εξέτασης

1. Επόπτης: _____

Βαθμός: _____

Υπογραφή:

Ημερομηνία:

2. Δεύτερος Βαθμολογητής: _____

Βαθμός: _____

Υπογραφή:

Ημερομηνία:

3. Τρίτος Βαθμολογητής: _____

Βαθμός: _____

Υπογραφή:

Ημερομηνία:

Γενικός Βαθμός:- _____

Η συγγραφέας Μαρία Σατίδου βεβαιώνει ότι το περιεχόμενο του παρόντος έργου είναι αποτέλεσμα προσωπικής εργασίας και ότι έχει γίνει η κατάλληλη αναφορά στις εργασίες τρίτων, όπου κάτι τέτοιο ήταν απαραίτητο, σύμφωνα με τους κανόνες της ακαδημαϊκής δεοντολογίας.

Υπογραφή

Ημερομηνία

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	4
Abstract.....	4
1.Εισαγωγή.....	5
2. Θρησκεία και Άνθρωποι.....	6
3. Ιστορία του Ινδουισμού.....	7
3.1. Νέα έμπνευση και επιρροές.....	8
3.2 Ο Ινδουισμός σήμερα.....	9
4. Γυναίκα και Θρησκεία.....	10
5. Γυναικεία Ενδυμασία στον Ινδουισμό.....	11
6. Ιστορικές και σύγχρονες εξελίξεις για τη γυναίκα στον Ινδουισμό.....	12
7. Οι τρεις σημαντικές θεότητες του Ινδουισμού.....	14
8. Κοινά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες στον Ινδουισμό....	19
9. Η γυναίκα στην Ινδική Κοινωνία.....	21
10. Γυναίκα και επιχειρηματικότητα.....	27
10.1. Προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες κατά την επιχειρηματικότητα τους.....	28
11. Οικογένεια και γυναίκα.....	31
11.1 Θέση των γυναικών που αφορούν γάμους και οικογενειακές υποθέσεις.....	34
12. Η εκπαίδευση της γυναίκας στην Ινδία.....	34
12.1. Εκπαίδευση γυναικών στην αρχαία Ινδία.....	35
12.2. Εκπαίδευση γυναικών στην αποικιακή Ινδία.....	36
12.3. Εκπαίδευση γυναικών στη σύγχρονη Ινδία.....	36
12.4. Εμπόδια για την εκπαίδευση των γυναικών στην Ινδία.....	37
13. Η σύγχρονη γυναίκα στην Ινδία.....	39
14. Ειδικές πρωτοβουλίες για τις γυναίκες	40
15. Συμπεράσματα.....	41
Βιβλιογραφία.....	42

Περίληψη

Ιστορικά, ο γυναικείος κύκλος ζωής στον Ινδουισμό ήταν και είναι διαφορετικός από αυτόν των ανδρών. Ο Ινδουισμός είναι μια από τις πιο διαδεδομένες αλλά συνάμα και πιο προκλητικές θρησκείες του κόσμου. Ο Ινδουισμός ως θρησκεία αντιτίθεται στον ρόλο των γυναικών και δεν τους δίνει κανένα σεβασμό. Εκτός αυτού, η Αγία Γραφή, οι Βέδες, αρνείται ακόμα περισσότερο τη σημασία τους. Στην παλιά εποχή, οι άνθρωποι ήταν αρκετά συμβατικοί, ασκούσαν επιμελώς τις διαταγές της θρησκείας όπως η sati, που υπόκεινται στους άνδρες και δεν έχουν πρόσβαση στην εκπαίδευση, την εργασία, τα περιουσιακά στοιχεία κλπ. Ωστόσο, με τις μεταβολές των τελευταίων τάσεων, έχει προκύψει ένας νέος ορίζοντας στην Ινδία και οι γυναίκες έχουν κερδίσει μεγάλη ελευθερία. Σήμερα, οι ρόλοι των γυναικών στην ινδουιστική κοινωνία αλλάζουν, όπως γίνεται σε όλο τον κόσμο. πολλές γυναίκες στην Ινδία έχουν επιλέξει τα ελεύθερα επαγγέλματα και αγωνίζονται για τα πολιτικά τους δικαιώματα και την ίση μεταχείριση με τους άνδρες. Η συγκεκριμένη μελέτη παραθέτει βιβλιογραφικά την θέση την γυναίκας στον Ινδουισμό και πως αυτή η θέση έχει αντίκτυπο σε όλη την κοινωνία της Ινδίας αλλά και πώς οι αλλαγές στην ζωή της γυναίκας δίνουν νέο νόημα και πνοή στην ύπαρξη τους.

Λέξεις κλειδιά: Γυναίκα, θρησκεία, Ινδουισμός, Συμπεριφορά, προνόμια, Δικαιώματα.

Abstract

Historically, the female life cycle in Hinduism was and is different from that of men. Hinduism is one of the world's most widespread but more challenging religions. Hinduism as a religion opposes the role of women and does not give them any respect. Besides, the Bible, the Vedas, denies even more their meaning. In the old days, people were quite conventional, they diligently enforced religious orders such as sati, which are subject to men and lack access to education, labor, property, etc. However, with changes in recent trends, it has arisen a new horizon in India and women have gained great freedom. Today, women's role in Hindu society are changing, as is happening around the world. Many women in India have chosen the

liberal professions and are fighting for their political rights and equal treatment with men. This study bibliographically lists the woman's position in Hinduism and how this position has an impact on the whole society of India but also how the changes in woman's life give new meaning and breath to their existence.

Key words: Woman, religion, Hinduism, Behavior, privileges, Rights.

1. Εισαγωγή

Η Γυναίκα είναι το θηλυκό γένος του ανθρώπινου οργανισμού ως οντότητα και πνεύμα. Οι γυναίκες είναι αυτές που με δύναμη ψυχής θα δώσουν τον καλύτερό τους εαυτό ώστε να είναι στοργικές σύζυγοι, τρυφερές, γεμάτες φροντίδα και αγάπη μητέρες. Εργατικές με δυνατό ένστικτο, με τεράστια δύναμη θέλησης, ανωτερότητας, ωριμότητας, επιμονής και υπομονής. Είναι αυτές που θα μπορέσουν να φροντίσουν γονείς και παππούδες και ταυτόχρονα να προχωρήσουν την κοινωνία αρκετά βήματα μπροστά προσφέροντας το δυνατό πνεύμα τους και την τόση δημιουργικότητα που τις διακατέχει.

Τα δικαιώματα των γυναικών είναι τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα που κατοχυρώθηκαν από τα Ηνωμένα Έθνη για κάθε άνθρωπο στον πλανήτη πριν από 70 χρόνια. Το να ζουν και να εργάζονται οι γυναίκες χωρίς βία, διακρίσεις και δουλεία. Να έχουν δικαίωμα στην εκπαίδευση, να μπορούν να κατέχουν ιδιοκτησία, να μπορούν να ψηφίζουν και επίσης να κερδίζουν ένα δίκαιο και ισότιμο μισθό με τους άντρες είναι κάποια από τα πιο σημαντικά αυτά δικαιώματα στα οποία οι γυναίκες έχουν δικαίωμα να κατέχουν.

Σε αντίθεση όλων των παραπάνω σχεδόν παντού στον κόσμο εξακολουθούν να στερούνται τα δικαιώματα τους οι γυναίκες και τα κορίτσια, λόγω του φύλου τους.

Κάθε πολιτισμός έχει την δική του διαφορετική ιστορία για τη θέση της γυναίκας ανάλογα με τη θρησκεία του εκάστοτε πολιτισμού η οποία καθορίζει τη θέση αυτή αλλά και τη συμπεριφορά προς αυτήν από όλο τον υπόλοιπο κόσμο.

Στην παρούσα εργασία θα παρουσιαστεί έπειτα από βιβλιογραφική ανασκόπηση η θέση που καταλαμβάνει καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής της η γυναίκα στον Ινδουισμό και πως επηρεάζεται η ζωή της στην κοινωνία, στην οικογένεια, στην εργασία καθώς

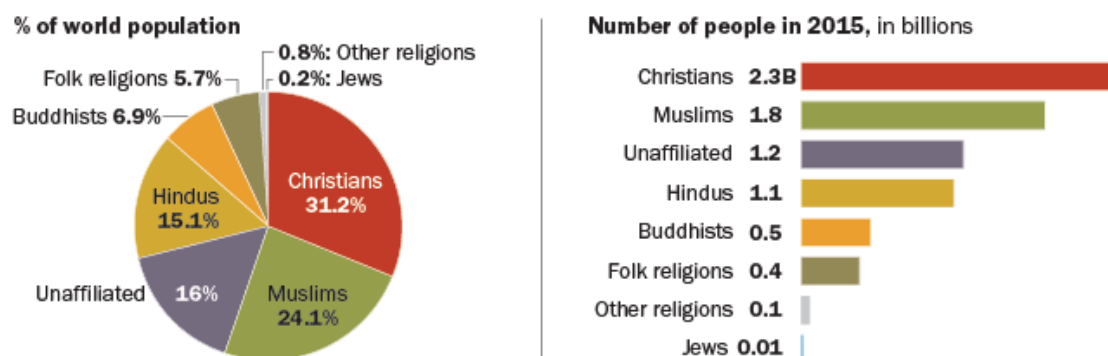
επίσης και την εξέλιξη της Ινδικής Κοινωνίας σε σχέση με την αντιμετώπιση της γυναίκας.

2. Θρησκεία και Άνθρωποι

Η πιο ανεπεξέργαστη και γρήγορη απάντηση στο γιατί οι άνθρωποι πιστεύουν σε θρησκείες είναι ότι ο Θεός σε οποιαδήποτε μορφή του, αν πιστεύουν οι άνθρωποι, είναι πραγματικός και πιστεύουν επειδή επικοινωνούν μαζί του και αντιλαμβάνονται την ύπαρξή του στον κόσμο παρατηρώντας διάφορα στοιχεία συμμετοχής του σε αυτόν. Μόνο το 16% των ανθρώπων σε όλο τον κόσμο δεν είναι θρησκευόμενοι, αλλά αυτό ισοδυναμεί με περίπου 1,2 δισεκατομμύρια άτομα που δυσκολεύονται να συμβιβάσουν τις ιδέες της θρησκείας με αυτά που γνωρίζουν για τον κόσμο. (Graham & Haidt, 2010).

Γιατί οι άνθρωποι πιστεύουν είναι μια ερώτηση που απασχολεί τους μεγάλους στοχαστές για πολλούς αιώνες. Ο Καρλ Μαρξ, ονομάζει θρησκεία το "όπιο του λαού". Ο Σίγκμουντ Φρόιντ θεώρησε ότι ο Θεός ήταν μια ψευδαίσθηση και οι προσκυνητές που πιστεύουν σε αυτόν έχουν την ανάγκη να επιστρέψουν στις παιδικές ανάγκες της ασφάλειας και της συγχώρεσης. Στην παρακάτω εικόνα φαίνονται τα ποσοστά των θρησκειών για το 2015.

Christians are the largest religious group in 2015

Source: Pew Research Center demographic projections. See Methodology for details.
"The Changing Global Religious Landscape"

PEW RESEARCH CENTER

Εκτός από τις ψυχολογικές πτυχές, η τελετουργική συμπεριφορά που παρατηρείται στη συλλογική λατρεία μας κάνει να απολαμβάνουμε και να θέλουμε να επαναλάβουμε την εμπειρία, όπως ο χορός και το τραγούδι όλων μαζί που συνεχίζει να υφίσταται σε πολλές πατροπαράδοτες κοινωνίες. Εκτός από τις πράξεις κοινωνικής ενότητας, οι πιο επίσημες τελετουργίες αλλάζουν επίσης τη χημεία του εγκεφάλου. Αυξάνουν τα επίπεδα σεροτονίνης, ντοπαμίνης και οξυτοκίνης στον εγκέφαλο - χημικές ουσίες που μας κάνουν να νιώθουμε καλά, θέλουμε να κάνουμε τα πράγματα ξανά και να προσφέρουμε τη γειτνίαση προς τους άλλους.

Αυτές οι γνωστικές προσαρμογές διευκολύνονται από τα εκπαιδευτικά και οικιακά πρότυπα που δεν τείνουν να αμφισβητούν τις θρησκευτικές ιδέες. Παρόλο που μας ενθαρρύνουν να αμφισβητήσουμε άλλες ιδέες που μας παρουσιάστηκαν νωρίς στην παιδική ηλικία που μπορεί να μην έχουν ισχυρή βάση τεκμηρίωσης όπως ο Άγιος Βασίλης ή η Νεράιδα των δοντιών, αυτό δεν συμβαίνει με τη θρησκεία. Αυτές οι προκλήσεις συχνά αποθαρρύνονται στις θρησκευτικές διδασκαλίες και μερικές φορές θεωρούνται αμαρτωλές. (<https://www.facinghistory.org/holocaust-and-human-behavior/chapter-1/religion-and-identity>)

3. Ιστορία του Ινδουισμού

Η ιστορία του Ινδουισμού είναι κάπως αόριστη. Δεν υπάρχει οριστικό σημείο εκκίνησης, κανένας ιδρυτής, κανένα ιερό κείμενο στην ιστορία του Ινδουισμού. Ακόμη και ο όρος "Ινδουισμός" ξεκίνησε από τους Βρετανούς κατά τη διάρκεια των αποικιακών χρόνων, προσπαθώντας να συγκεντρώσει τις πολυάριθμες αυτόχθονες θρησκείες της Ινδίας σε μια ενιαία.

Αν και ο σχηματισμός του Ινδουισμού είναι σχετικά πρόσφατος, οι ινδουιστικές πεποιθήσεις και πρακτικές απορρέουν από τα αρχαία έθιμα που συμβαίνουν χιλιάδες χρόνια. Μερικοί μελετητές πιστεύουν ότι ο Ινδουισμός είναι η παλαιότερη θρησκεία στον κόσμο (Merryman, 2018).

Ο Affe επισημαίνει στο βιβλίο του ότι ο Ινδουισμός προήλθε από τη Βεδική Θρησκεία η οποία ίσχυε στην Ινδία παραπάνω από 1000 χρόνια προ Χριστού (Mc Affe, 1997).

Η λέξη Hindu προέρχεται από τη σανσκριτική λέξη για τον ποταμό Indus, "Sindhu." Χρησιμοποιήθηκε αρχικά από τους αρχαίους Πέρσες για να αναφέρεται στους ανθρώπους που ζουν κοντά στον ποταμό Indus στο σημερινό Πακιστάν . Αργότερα,

καθώς το Ισλάμ είχε μεγάλη επιρροή στην Ινδία, η λέξη Hindu όριζε όποιον δεν ήταν Μουσουλμάνος. Κατά τη διάρκεια των αποικιοκρατικών χρόνων, οι Βρετανοί χρησιμοποίησαν τον "Ινδουιστή" για να εννοήσουν όποιονδήποτε Βουδιστή. Οι μελετητές πιστεύουν ότι προέκυψε από τον πολιτισμό της κοιλάδας του Ινδού και τις πολιτικές αλλαγές στην περιοχή. Οι νομαδικές φυλές από την Ανατολική Ευρώπη και την Κεντρική Ασία μετανάστευσαν στην κοιλάδα γύρω στο 1500 π.Χ. και έφεραν μαζί τους τις δικές τους κοινωνικές και πνευματικές πεποιθήσεις που επηρέασαν και ανακατεύονταν με τις θρησκείες των ανθρώπων της κοιλάδας του Ινδού.

Η Βεδική Περίοδος, όταν συντάχθηκαν τα ιερά ινδικά κείμενα που ονομάζονταν Βέδες, διήρκεσε από το 1500 π.Χ. έως το 500 π.Χ., μέχρι τη στιγμή του Βούδα. Κατά τη διάρκεια αυτής της εποχής, η ιερατική τάξη των Brahmins χρησιμοποίησε τους Vedas (που σημαίνει γνώση) μια τεράστια συλλογή από ύμνους, ποιήματα και πνευματικά τελετουργικά στην αρχαία γλώσσα του Σανσκριτικού - για να διεξάγει θρησκευτικά τελετουργικά, να εκτελεί θυσίες πυρκαγιάς στους θεούς και να διακινεί τον ισχυρισμό τους στην κορυφή ένα σύστημα καστών, το οποίο αναπτύχθηκε κατά τη διάρκεια των Βεδικών χρόνων (Mc Affe, 1997, Merryman 2018) Αυτή η κοινωνική ιεραρχία, βασισμένη σε καταμερισμό της εργασίας, περιελάμβανε ιερείς, πολεμιστές, εμπόρους, εργάτες και εκείνους που δεν εμπίπτουν σε καμία κατηγορία, οι οποίοι αργότερα αποκαλούνταν "ανέγγιχτοι". Τελικά, οι κανόνες του συστήματος των καστών έγιναν συνυφασμένοι με την πρακτική του Ινδουισμού.

3.1 Νέα έμπνευση και επιρροές

Καθώς η βεδική κουλτούρα μειώθηκε, εμφανίστηκαν νέες πεποιθήσεις, μεταξύ των οποίων ο Βουδισμός και ο Ζαϊνισμός, που αμφισβήτησαν τους ιερείς του Brahmin και την ιεραρχία των καστών τους. Ωστόσο, τα Epics και τα Puranas - πρόσθετα ιερά ινδουιστικά κείμενα αποτελούσαν κατά πάσα πιθανότητα κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου μεταξύ 500 π.Χ. και 500 μ.Χ. Πολλά στοιχεία που αναγνωρίζονται στον Ινδουισμό σήμερα προέρχονται από αυτά τα γραπτά, συμπεριλαμβανομένων τελετουργιών, λατρείας των ναών, φεστιβάλ και δημοφιλείς ιστορίες για τους θεούς των Ινδών. Από το 500 μ.Χ., η λατρεία των ναών και η αφοσίωση σε θεότητες όπως ο Βισνού, ο Σίβα και ο Μπράχμα έγιναν δημοφιλείς.

Ο Mc Affe (1997) θεωρεί τον Ινδουισμό ως ένα από τα πέντε μεγάλα θρησκευόμενα του κόσμου.

Μέχρι τον έβδομο ή τον όγδοο αιώνα μ.Χ., το Ισλάμ ανέβαινε στη βόρεια Ινδία. Οι μουσουλμανικοί στρατοί εισέβαλαν σε τμήματα της Ινδίας, καταστρέφοντας μερικές φορές ινδουιστικούς ναούς και περιορίζοντας τους Ινδουιστές να λατρεύουν τις θεότητες τους. Ο μουσουλμανικός κανόνας στην Ινδία διήρκεσε από το 1200 μέχρι τη δεκαετία του 1750. Στη συνέχεια, καθώς οι ευρωπαϊκές δυνάμεις ξεκίνησαν την προσπάθειά τους για αποικίες στην Ασία, οι Βρετανοί εγκαταστάθηκαν στην Ινδία το 1757 (Hiltebeitel, 2001).

Σύμφωνα με τη βρετανική κυριαρχία, άρχισε να διαμορφώνεται η σύντηξη των μυριάδων φιλοσοφιών, πεποιθήσεων και τελετουργικών της Ινδίας. Η βρετανική "δημιουργία" του Ινδουισμού ήταν μια προσπάθεια να οργανωθούν οι ποικίλες, ιθαγενείς πρακτικές και η λατρεία θεών και θεοτήτων σε όλη την Ινδία. Με τη βοήθεια των ιερέων του Brahmin, οι Βρετανοί μελετητές ερμήνευσαν τους Vedas από το σανσκριτικό και τους παρουσίασαν ως τα ομοιόμορφα, έγκυρα κείμενα του Ινδουισμού. (Basham, 1989)

Αρχικά, οι Ινδουιστές είχαν τη δυνατότητα να ασκούν τη θρησκεία τους χωρίς παρέμβαση, αλλά σύντομα οι Βρετανοί υποστήριζαν την δυτικοποίηση της Ινδίας. Αυτό οδήγησε σε έναν αυξανόμενο συναγερμό στις πολιτιστικές αλλαγές που έλαβαν χώρα και έθεσε το σκηνικό για έναν ινδουιστή μεταρρυθμιστή που ονομάστηκε Μαχάτμα Γκάντι. Η πίστη του Γκάντι στην καθολική αλήθεια (όλα τα μονοπάτια οδηγούν στον Θεό) και η μη βία ενημέρωσαν την ελπίδα του για θρησκευτική ανοχή στην Ινδία. Συνέχισε να διεξάγει ένα μη βίαιο κίνημα για την ανεξαρτησία της Ινδίας, το οποίο πέτυχε το 1947. Οι διδασκαλίες του εξακολουθούν να είναι σεβαστές σήμερα από τους Ινδουιστές και τους μη Ινδουιστές.

3.2 Ο Ινδουισμός σήμερα

Ο Ινδουισμός τώρα έχει εξελιχθεί και έχει γίνει η τρίτη μεγαλύτερη θρησκεία στον κόσμο μετά τον Χριστιανισμό και το Ισλάμ. Υπάρχουν περίπου 950 εκατομμύρια οπαδοί παγκοσμίως και σχεδόν το 80% του πληθυσμού της Ινδίας είναι Ινδουιστές. Ο Ινδουισμός είναι επίσης κοινός στο Νεπάλ και τη Σρι Λάνκα και έχει προσελκύσει τους οπαδούς των δυτικών πολιτισμών.

Ένας από τους πιο διάσημους Ινδουιστές ήταν ο κιθαρίστας Beatles George Harrison. Μετά το θάνατό του, οι στάχτες του Harrison ήταν διάσπαρτες στα νερά του ιερού ποταμού Γάγγη της Ινδίας, που πιστεύεται ότι έχει την πηγή του στα πόδια του Θεού Βισνού. Για τους Ινδουιστές, η διάσπαση της στάχτης στον ποταμό Γάγγη συμβολίζει το ταξίδι της ψυχής προς την κατεύθυνση της ύπαρξης μιας τελικής πραγματικότητας. Πολλοί Ινδουιστές ταξιδεύουν στις όχθες των ιερών του ποταμού Γάγγη για να περιμένουν τον θάνατο, πιστεύοντας ότι αν πεθάνεις σε αυτό το ιερό σημείο, η ψυχή σου απελευθερώνεται από τον κύκλο της μετενσάρκωσης και επιτυγχάνει τη σωτηρία.

Παραμένει ένα μεγάλο κενό που χωρίζει την βαθιά πνευματική κατανόηση από τις τοπικές, προληπτικές πρακτικές, αλλά ο Ινδουισμός συνεχίζει να εξελίσσεται ανταποκρινόμενος στις κοινωνικές και πολιτιστικές αλλαγές στην Ινδία. Ανεξάρτητα από τις αλλαγές, η άποψη ότι όλα τα μονοπάτια οδηγούν στον Θεό επιμένει (Hinduism Today, 2018).

4. Γυναίκα και η θρησκεία του Ινδουισμού

Στον Ινδουισμό, οι γυναίκες απεικονίζονται ως ίσες ή ακόμα υψηλότερα από τους άνδρες. Για παράδειγμα η Kali Ma (Dark Mother) "είναι η ινδουιστική θεά της δημιουργίας, της συντήρησης και η θεάς του τέλους της ζωής". Η δύναμή της περιελάμβανε την προέλευση ολόκληρης της ζωής της δημιουργίας, καθώς και το τέλος της ζωής (Χατζηεφραιμίδης, 2003). Λόγω του ελέγχου της ζωής και του θανάτου, η Kali θεωρήθηκε ως μια θεά που πρέπει να αγαπά και να φοβάται. Μια άλλη σημαντική γυναικεία μορφή είναι η Shakti, μια θεά που ενσωματώνει την ενέργεια του σύμπαντος, "που συχνά εμφανίζεται να καταστρέφει τις δαιμονικές δυνάμεις και να αποκαθιστά την ισορροπία" (Shakti, 2018). Επειδή η Shakti είναι μια παγκόσμια δύναμη, ενσωματώνει όλους τους θεούς στον Ινδουισμό και λατρεύεται ως η «μητέρα θεά».

Ενώ ο Ινδουισμός περιγράφει τις γυναίκες ως πρόσωπα που διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην κατανόηση του πώς λειτουργεί ο κόσμος, οι γυναίκες στην ινδουιστική κοινωνία έχουν περιθωριοποιηθεί και η σημασία τους έχει μειωθεί, ως αποτέλεσμα των «κοριτσιών που γίνονται και νιώθουν λιγότερο και επίσης όχι τόσο σημαντικά όσο τα αγόρια». (Χατζηεφραιμίδης, 2003, Hindu, The white 2014) Αυτό έχει δημιουργήσει μια μετατόπιση της εξουσίας μεταξύ ανδρών και γυναικών σε

σημείο όπου μια γυναίκα θεωρείται ως "προνομιούχα να κυβερνάται από το αρσενικό και να υπόκειται σε κάθε είδους φρικαλεότητες, γιατί αυτά είναι τα πρότυπα μιας ιδανικής ινδουιστικής γυναίκας"(Χατζηεφραιμίδης, 2003). Λόγω αυτής της αλλαγής στην αντίληψη, ο Ινδουισμός θεωρείται σήμερα ως μια μερική σφαίρα που διδάσκει το σεξισμό και την ανισότητα, όταν στην πραγματικότητα είναι ο λαός της αντίληψης της ινδουιστικής κοινωνίας και όχι η ίδια η θρησκεία. Ωστόσο, αυτή η άποψη των γυναικών που αντιμετωπίζονται ως περιουσία αρχίζει σιγά σιγά να αλλάζει, καθώς οι ινδουιστές πιέζουν για περισσότερη ισότητα και αλλαγή στην αντίληψη των γυναικών. (Basharat, 2009)

5. Γυναικεία ενδυμασία στον Ινδουισμό

Τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα αναφέρονται συνήθως στα αρχαία ινδικά κείμενα. Η Αρθασάστρα (~ 200 π.Χ. έως 300 μ.Χ.) αναφέρει μια σειρά από κλωστοϋφαντουργικά ενδύματα και φυτικά βαμβακερά μαλλιού που βασίζονται σε μουσελίνη και είναι μερικώς ή πλήρως βαμμένα, πλεκτά και υφασμένα. (Olivele, 2013, Ghurye, 1967) Είναι, ωστόσο, αβέβαιο πως οι γυναίκες φορούσαν αυτά τα ρούχα και οι επιστήμονες προσπάθησαν να διακρίνουν το φόρεμα από τη μελέτη του murti (αγάλματα), των ανάγλυφων τοίχων της αρχαίας λογοτεχνίας (Wilson, 1979). Στις αρχαίες και μεσαιωνικές παραδόσεις του Ινδουισμού, η κάλυψη του κεφαλιού ή του προσώπου δεν ήταν ούτε υποχρεωμένη ούτε κοινή, αλλά η Ushnisha - ένα περιφερειακό φόρεμα κεφαλαιοκεντρικής περίπτωσης αναφέρεται, όπως και το Dupatta σε ψυχρότερα, ξηρότερα βόρεια τμήματα της Ινδίας.

Για ένα μόνο μήκος υλικού, το sari πρέπει να είναι το πιο ευπροσάρμοστο ένδυμα που υπάρχει. Είναι μόνο ένα από τα πολλά παραδοσιακά ενδύματα που φοριούνται από τις γυναίκες, όμως έχει γίνει κάπως το εθνικό φόρεμα των Ινδών γυναικών. Ένα sari είναι ένα ορθογώνιο κομμάτι ύφασμα το οποίο έχει μήκος πέντε έως έξι μέτρα. Το ύφος, το χρώμα και η υφή αυτού του υφάσματος ποικίλλει και μπορεί να γίνει από βαμβάκι, μετάξι ή ένα από τα πολλά τεχνητά υλικά. Το sari έχει μια αιώνια γοητεία, αφού δεν είναι κομμένη ή προσαρμοσμένη για ένα συγκεκριμένο μέγεθος. Αυτό το ένδυμα μπορεί να χωρέσει σε οποιοδήποτε μέγεθος και αν φορεθεί σωστά μπορεί να τονίσει ή να αποκρύψει. Αυτή η εξαιρετικά χαριτωμένη ενδυμασία μπορεί να φορεθεί με διάφορους τρόπους και ο τρόπος της φθοράς καθώς και το χρώμα και η υφή της

είναι ενδεικτικοί της κατάστασης, της ηλικίας, της κατοχής, της περιοχής και της θρησκείας μιας γυναίκας.

Η σφιχτά τοποθετημένη, κοντή μπλούζα που φοριέται κάτω από ένα σάρι είναι ένα choli. Τα choli εξελίχθηκαν ως μορφή ρούχων τον 10ο αιώνα μ.Χ. και η πρώτη choli ήταν μόνο μπροστινή κάλυψη, η πλάτη ήταν πάντα γυμνή. Τα στοιχεία αυτού του τύπου εξακολουθούν να είναι κοινά στην πολιτεία του Ρατζαστάν. Εκτός από τα choli, οι γυναίκες στο Rajasthan φορούν μια μορφή πτυχωτή φούστα γνωστή ως ghagra ή lehanga. Αυτή η φούστα είναι ασφαλισμένη στη μέση και αφήνει την πλάτη γυμνή. Οι κεφαλές όμως καλύπτονται από ένα μήκος λεπτού βαμβακιού γνωστό ως orhni ή dupatta.

Ένα άλλο δημοφιλές ένδυμα των γυναικών στην Ινδία είναι το salwar-kameez. Αυτό το φόρεμα εξελίχθηκε ως ένα άνετο και αξιοπρεπές ρούχο για τις γυναίκες στο Κασμίρ και το Πουντζάμπ, αλλά είναι πλέον εξαιρετικά δημοφιλές σε όλες τις περιοχές της Ινδίας. Τα Salwars είναι παντελόνια που μοιάζουν με πιγούαμα που σφίγγονται σφιχτά στη μέση και τους αστραγάλους. Πάνω από τα Salwars, οι γυναίκες φορούν ένα μακρύ και χαλαρό χιτώνα γνωστό ως kameez (Ghurye, 1967).

6. Ιστορικές και σύγχρονες εξελίξεις για την γυναίκα στον Ινδουισμό

Ο ρόλος των γυναικών στον Ινδουισμό χρονολογείται από τα 3000 χρόνια της ιστορίας, ενσωματώνοντας ιδέες φιλοσοφίας των ινδουιστών, δηλαδή το «Πρακτί» (ζήτημα, θηλυκότητα) και την «Πούρουσα» (συνείδηση, ομορφιά), που συγκεντρώνονται, αλληλεπιδρούν και να παράγουν την τρέχουσα κατάσταση στο σύμπαν (Pechilis, 2013, Δράκα, 1976). Ο Ινδουισμός θεωρεί τη βάση, την αλληλεξάρτηση και τη συμπληρωματική φύση αυτών των δύο εννοιών - την Πραριτή και την Πούρουσα, θηλυκό και αρσενικό, ως βάση κάθε ύπαρξης, η οποία αποτελεί σημείο εκκίνησης της θέσης των γυναικών στις ινδουϊκές παραδόσεις (Pechilis, 2013, Δράκα, 1976). Αν και αυτά τα αρχαία κείμενα είναι το θεμέλιο πάνω στο οποίο θεμελιώνεται η θέση των γυναικών στον Ινδουισμό, οι ινδουίστριες συμμετείχαν και επηρεάστηκαν από πολιτιστικές παραδόσεις και εορτασμούς όπως φεστιβάλ, χορός, τέχνες, μουσική και άλλες πτυχές της καθημερινής ζωής. Παρά τις απελευθερωτικές αυτές ροές που εμφανίζονται στο ιστορικό της πλαίσιο, ο Sugirtharajah δηλώνει ότι

υπάρχει κάποια απροθυμία να χρησιμοποιηθεί ο όρος "φεμινισμός" για να περιγράψει τις ιστορικές εξελίξεις στον ινδουισμό (Sugirtharajah, 2002).

Στην αποικιακή εποχή του 1800, οι ινδουίστριες περιγράφονται από τους Ευρωπαίους μελετητές ως "φυσικά αγνές" και "πιο ενάρετες" από άλλες γυναίκες (Fane 1975). Στο ιστορικό πλαίσιο του 20ού αιώνα, η θέση των γυναικών στον Ινδουισμό και γενικότερα στην Ινδία έχει πολλές αντιθέσεις (Fane 1975). Οι περιφερειακές ινδουιστικές παραδόσεις οργανώνονται ως μητριαρχικές κοινωνίες (όπως στη Νότια Ινδία και στη βορειοανατολική Ινδία), όπου η γυναίκα είναι ο επικεφαλής του νοικοκυριού και κληρονομεί τον πλούτο. Ωστόσο, άλλες παραδόσεις του Ινδουισμού είναι πατριαρχικές (Fane 1975). Ο Θεός ως γυναίκα και οι ιδέες της μητέρας θεάς γίνονται δεκτοί στον Ινδουισμό, όμως υπάρχουν τελετουργίες που αντιμετωπίζουν τη γυναίκα σε έναν δευτερεύοντα ρόλο (Fane 1975).

Το κίνημα για τα δικαιώματα των γυναικών στην Ινδία, δηλώνει ο Sharma, οδήγησε σε δύο θεμελιώδεις έννοιες Hindu - Lokasangraha και satyagraha (Young, 1994). Η Lokasangraha ορίζεται ως "ενεργώντας για την ευημερία του κόσμου" και η satyagraha "επιμένει στην αλήθεια". Αυτά τα ιδανικά χρησιμοποιήθηκαν για να δικαιολογήσουν και να προωθήσουν τις κινήσεις μεταξύ των γυναικών για τα δικαιώματα των γυναικών και την κοινωνική αλλαγή μέσω μιας πολιτικής και νομικής διαδικασίας (Young, 1994). Η Fane παρατηρεί, στο άρθρο της που δημοσιεύθηκε το 1975, ότι οι υποκείμενες ινδουιστικές πεποιθήσεις "οι γυναίκες τιμούνται, θεωρούνται πιο ικανές για ευθύνη, ισχυρές", που καθιστούσαν την Γκάντι πολιτιστικά αποδεκτή ως πρωθυπουργός της Ινδίας (Fane, 1975) και έχει τους τελευταίους αιώνες μάρτυρες της ανάπτυξης ποικίλων ιδεολογιών, τόσο ινδικών όσο και μη ινδικών, που επηρέασαν τη θέση των γυναικών στην Ινδία (Fane, 1975). Οι προσπάθειες των κινήτρων για τα δικαιώματα των γυναικών, ανέφερε η Young, παρεμποδίστηκαν από την «αυξανόμενη ένταση της μουσουλμανικής αυτονομιστικής πολιτικής», τις αποκλίνουσες θέσεις ινδικών ινδουιστών που επιδιώκουν τον διαχωρισμό της θρησκείας και των δικαιωμάτων των γυναικών, τους κοσμικούς καθολικούς νόμους (ομοιόμορφο αστικό κώδικα), ενώ η ινδική μουσουλμανική κοινότητα επιδιώκει να διατηρήσει το νόμο της Σαρία στην προσωπική, οικογενειακή ζωή και σε άλλους τομείς (Young, 1994).

7. Οι τρεις σημαντικές θεότητες του Ινδουισμού

Κοινές σε όλους σχεδόν τους Ινδουιστές είναι ορισμένες πεποιθήσεις, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των εξής:

- μια πίστη σε πολλούς θεούς, που θεωρούνται εκδηλώσεις μιας ενιαίας ενότητας. Αυτές οι θεότητες συνδέονται με καθολικές και φυσικές διαδικασίες.
- μια προτίμηση για μια θεότητα, ενώ δεν αποκλείει ή δεν πιστεύει άλλους.
- μια πίστη στον παγκόσμιο νόμο της αιτίας και του αποτελέσματος (κάρμα) και της μετενσάρκωσης.
- μια πίστη στη δυνατότητα ελευθερίας και απελευθέρωσης (moksha) με την οποία μπορεί να επιλυθεί ο ατελείωτος κύκλος γέννησης, θανάτου και αναγέννησης (samsara)

Ο ινδουισμός δεσμεύεται από την ιεραρχική δομή του συστήματος κάστας, την κατηγοριοποίηση των μελών της κοινωνίας σε καθορισμένες κοινωνικές τάξεις. Η θέση ενός ατόμου στο σύστημα κάστας θεωρείται ότι αντικατοπτρίζει τη συσσωρευμένη αξία σε προηγούμενες ζωές (κάρμα).

Η τήρηση του ντάρμα, ή η συμπεριφορά που συμφωνεί με την κάστα και το καθεστώς κάποιου, συζητείται σε πολλά πρώιμα φιλοσοφικά κείμενα. Δεν μπορούν να αναληφθούν όλες οι θρησκευτικές πρακτικές από όλα τα μέλη της κοινωνίας. Παρομοίως, διάφορες δραστηριότητες θεωρούνται κατάλληλες για διαφορετικά στάδια της ζωής, με μελέτη και αύξηση των οικογενειών που είναι απαραίτητες για τα αρχικά στάδια, και αντικειμενικοί στόχοι αντανάκλασεων και απόρριψης των επόμενων ετών. Μια θρησκευτική ζωή δεν χρειάζεται να είναι πνευματική για τον αποκλεισμό των κοσμικών απολαύσεων ή ανταμοιβών, όπως η επιδίωξη της υλικής επιτυχίας και (νόμιμης) ευχαρίστησης, ανάλογα με τη θέση της ζωής στη ζωή. Οι Ινδουιστές πιστεύουν στη σημασία της παρατήρησης της κατάλληλης συμπεριφοράς, συμπεριλαμβανομένων των πολυάριθμων τελετουργιών, και ο απώτερος στόχος του «moksha», η απελευθέρωση ή η απελευθέρωση από τον ατελείωτο κύκλο γέννησης.

Το «Moksha» είναι ο απώτερος πνευματικός στόχος του Ινδουισμού. Ο οποίος είναι να φτάσει ο πιστός σε ένα σημείο όπου απομακρύνεται από τα συναισθήματα και τις

Η θέση της Γυναίκας στον Ινδουισμό

αντιλήψεις που τον συνδέουν με τον κόσμο, οδηγώντας στην πραγματοποίηση της τελικής ενότητας των πραγμάτων - της ψυχής (atman) που συνδέεται με την παγκόσμια (Brahman) ακολουθώντας διάφορα μονοπάτια: τον τρόπο γνώσης, τον τρόπο των κατάλληλων πράξεων ή έργων ή τον τρόπο αφοσίωσης στον Θεό.

(<http://education.asianart.org/explore-resources/background-information/beliefs-hinduism>)

Ο Ινδός θεός συντηρητής.

Εικόνα 2 : Στήλη με μία φιγούρα του Θεού Βισνού, 12^{ος} αιώνας, Δυναστεία Pala 162.56 cm Βεγγάλη, Ανατολική Ινδία, Βρετανικό μουσείο.

Ο Βισνού είναι ένας από τους πιο δημοφιλείς θεούς του ινδουϊκού πανθέου. Η απεικόνισή του εδώ είναι σταθερή: μια βασιλική φιγούρα που στέκεται ψηλά, στεφανωμένη και κοσμημένη, σύμφωνα με το ρόλο του ως βασιλιάς και συντηρητής της τάξης μέσα στο σύμπαν. Φέρνει στα χέρια του ένα *gada* (γάτα) και ένα τσάκρα (δίσκο). Τα άλλα δύο χέρια, τα οποία θα κρατούσαν ένα λωτό και μια κόγχη, είναι σπασμένα. Στο μέτωπό του φέρει ένα κάθετο σημάδι που συνήθως φοριούνταν από τους οπαδούς του Vishnu. Σύμφωνα με την εικονογραφία του ως θεϊκό βασιλιά, φαίνεται βαριά κοσμηματοφορεμένος, φοράει ένα ιερό νήμα που τρέχει πάνω από τον αριστερό του ώμο και μια μακριά γιρλάντα που κατεβαίνει στα γόνατά του.

Στέκεται δίπλα από δύο συνοδούς, οι οποίοι μπορεί να είναι σύζυγοι του Bhu και Shri, σε ένα διπλό λοστό. Η στήλη έχει μια τριγωνική κορυφή σε αντίθεση με παλαιότερα παραδείγματα τα οποία ήταν συνήθως σε σχήμα ελαφριάς αψίδας. Από τις δύο πλευρές του στέμματος υπάρχουν γιρλάντες ουράνιων φορέων και μουσικοί, οι Βιδαδάρες και ο Κινάρας. Ένα *kirtimukha*, ή αλλιώς ευοίωνο πρόσωπο της δόξας, είναι χαραγμένο στο πάνω κέντρο της αψίδας.

Το γλυπτό είναι χαρακτηριστικό της χειροτεχνίας της δυναστείας των παλαιών γλυπτών της Βεγγάλης του δωδέκατου αιώνα. Το σχήμα καρδιάς με στιλιζαρισμένα τοξωτά φρύδια, μακρά μάτια που στρέφονται ελαφρώς στα άκρα, η φαρδιά μύτη και το σφυρηλατημένο χαμόγελο είναι όλα χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης

δυναστείας.

Εικόνα 3: Χάλκινες φιγούρες του θείου ζευγαριού Shiva και Parvati, αρχές 11^{ου} αιώνα, 67 cm ύψος, Δυτική Ινδία, Βρετανικό μουσείο.

Ο Σίβα είναι μια ισχυρή ινδουιστική θεότητα. Έχει μια γυναίκα σύζυγο, όπως και οι περισσότεροι θεοί, ένα από τα ονόματα των οποίων είναι η Parvati, "η κόρη του βουνού". Ο Shiva και η Parvati μπορεί να εμφανιστούν ως ένα αγαπημένο ζευγάρι που κάθεται μαζί σε μια μορφή που ονομάζεται «Umamaheshvara». Σε αυτό το παράδειγμα έχουν σχεδιαστεί δύο ξεχωριστές χάλκινες εικόνες ως ομάδα. Τόσο ο Shiva όσο και η Parvati φορούν περίτεχνα κοσμήματα. Ο Σίβα είναι η ισχυρότερη θεότητα και έτσι απεικονίζεται με τέσσερα χέρια και είναι η ψηλότερη μορφή. Στα χέρια του κρατάει το όπλο του, την τρίαινα, ένα μικρό ελάφι και ένα φρούτο. Το τέταρτο χέρι του ανυψώνεται σε αβεβαιότητα (abhayamudra). Όπως και άλλες εικόνες του Shiva φοράει δύο διαφορετικά σκουλαρίκια. Η Παρβάτι κατέχει ένα lotus στο ένα χέρι και ένα στρογγυλό φρούτο στο άλλο. Το χάλκινο χύτευμα στον 11ο αιώνα αναπτύχθηκε ιδιαίτερα στο Ταμίλ Ναντού στο

Η θέση της Γυναίκας στον Ινδουισμό

νοτιότερο άκρο της Ινδίας. Ωστόσο, αυτά τα δύο χάλκινα είναι ασυνήθιστα μεγάλα για εκείνη την περίοδο.

Η όρθια μετωπική πόζα αυτών των δύο μορφών έρχεται σε αντίθεση με τη χαλαρή, φυσιοκρατική στάση πολλών εικόνων από το Ταμίλ Ναντού της περιόδου Χόλα.

Ο Ινδουιστής θεός της Δημιουργίας

Εικόνα 4: Πέτρινη φιγούρα του Brahma, δυναστεία Chola, γ. 1110-1150, από το Ταμίλ Ναντού, νότια Ινδία, 131 εκατοστά ύψος, Βρετανικό Μουσείο

Συχνά λέγεται ότι υπάρχει μια τριάδα ινδουιστών θεών: ο Μπράχμα ο δημιουργός, ο Βισνού ο προστάτης και ο Σίβα ο καταστροφέας. Αλλά ενώ ο Βισνού και ο Σίβα έχουν οπαδούς και ναούς σε όλη την Ινδία, ο Μπράχμα δεν λατρεύεται ως μεγάλη θεότητα. Ο Μπράχμα είναι η προσωποποιημένη μορφή μιας απροσδιόριστης και άγνωστης θείας αρχής που ονομάζεται ο Ινδουιστής Brahman. Στον μύθο του Shiva ως Lingodbhava, όταν ο Brahma ψάχνει για την κορυφή του linga της φωτιάς, ο Brahma ισχυριζόταν λανθασμένα ότι είχε βρει λουλούδια στην κορυφή του, όταν στην πραγματικότητα το Shiva linga ήταν χωρίς τέλος. Για αυτό το ψέμα τιμωρήθηκε

επειδή δεν είχε κανέναν θιασώτη. Υπάρχουν πολύ λίγοι ναοί αφιερωμένοι αποκλειστικά στον Μπράχμα στην Ινδία. Το μόνο που έχει φήμη είναι στο Ρουσκάρ, στο Ρατζαστάν.

Ο Μπράχμα μπορεί να αναγνωριστεί από τα τέσσερα κεφάλια του, μόνο τρία από τα οποία είναι ορατά σε αυτό το γλυπτό. Σε δύο από τα τέσσερα χέρια του κατέχει ένα δοχείο νερού και ένα κομπολόι. Ο Μπράχμα είχε αρχικά πέντε κεφάλια, αλλά ο Σίβα, σε μια φόρμα οργής, έκοψε ένα. Ο Shiva ως Bhairava απεικονίζεται ως περιπλανώμενος ασκητής με το πέμπτο κεφάλι του Brahma κολλημένο στο χέρι του ως υπενθύμιση του εγκλήματός του. Ο Μπράχμα είναι συνήθως τοποθετημένος σε μια θέση στη βόρεια πλευρά των ναών Shaiva στο Ταμίλ Ναντού, μαζί με γλυπτά Dakshinamurti και Lingodbhava.(<https://www.khanacademy.org/humanities/art-asia/south-asia/hindu-art/a/three-hindu-gods>)

8. Κοινά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες στην Ινδουισμό

Τα βασικά προβλήματα των Ινδών γυναικών περιλαμβάνουν:

- Έλλειψη εκπαίδευσης

Στην Ινδία οι γυναίκες δεν έλαβαν ποτέ προσοχή όσον αφορά την εκπαίδευση. Από τη μεσαιωνική Ινδία οι γυναίκες αποκλείστηκαν από τον εκπαιδευτικό τομέα. Σύμφωνα με τη μεσαιωνική αντίληψη οι γυναίκες χρειάζονται μόνο εκπαίδευση των νοικοκυριών και αυτή η αντίληψη για τη μεσαιωνική Ινδία εξακολουθεί να παραμένει στα χωριά της Ινδίας ακόμη και σήμερα. Τα κορίτσια υποτίθεται ότι εκπληρώνουν οικιακά καθήκοντα και η εκπαίδευση γίνεται δευτερεύουσα για 'αυτά, ενώ θεωρείται σημαντική για τα αγόρια. Η έλλειψη εκπαίδευσης είναι η αιτία για πολλά άλλα προβλήματα. Μια μη μορφωμένη μητέρα δεν μπορεί να φροντίσει τα παιδιά της σωστά και δε γνωρίζει τις θανατηφόρες ασθένειες καθώς επίσης και τη θεραπεία τους (Punam & Sharma, 2017).

- Έλλειψη ισχύος

Στην Ινδία ένα μεγάλο ποσοστό γυναικών δεν έχει εξουσία. Δεν μπορούν να λαμβάνουν αποφάσεις ανεξάρτητα από τη ζωή τους. Πρέπει να πάρουν άδεια από το αρσενικό μέλος της οικογένειας για κάθε θέμα.

- Κακή υγεία

Ο υποσιτισμός έχει ως αποτέλεσμα την κακή υγεία των γυναικών. Οι γυναίκες της Ινδίας είναι προκατειλημμένες από τη γέννηση τους. Δε θηλάζουν για πολύ. Σε περίπτωση μη ύπαρξης ενός γιου, οι γυναίκες θέλουν να μείνουν έγκυες το συντομότερο δυνατόν, γεγονός που μειώνει την περίοδο φροντίδας στο παιδί, ενώ τα αρσενικά μέλη λαμβάνουν επαρκή φροντίδα και διατροφή.

- Μητρική θνησιμότητα

Το ποσοστό θνησιμότητας στην Ινδία είναι μεταξύ των υψηλότερων στον κόσμο. Καθώς τα θηλυκά δεν λαμβάνουν την κατάλληλη προσοχή, η οποία οδηγεί στον υποσιτισμό και στη συνέχεια που παντρεύονται σε μικρή ηλικία οδηγεί σε εγκυμοσύνες σε νεαρή ηλικία όταν ο οργανισμός δεν είναι έτοιμος να φέρει το βάρος ενός παιδιού. Όλα αυτά οδηγούν σε επιπλοκές, οι οποίες μπορεί να οδηγήσουν σε γυναικολογικά προβλήματα, τα οποία μπορεί να γίνουν σοβαρά με το χρόνο και τελικά να οδηγήσουν σε θάνατο. (Altekar, 2014)

- Κακομεταχείριση

Στην Ινδία η βία κατά των γυναικών είναι κοινό κακό. Όχι μόνο σε απομακρυσμένα μέρη, αλλά και σε πόλεις και οι γυναίκες φέρουν το κύριο βάρος. Υποβάλλονται σε σωματική και πνευματική βία. Είναι αυτοί που εργάζονται περισσότερο. Οι γυναίκες δεν είναι ασφαλείς οπουδήποτε, ούτε στο σπίτι ούτε στο χώρο εργασίας. Κάθε ώρα μια γυναίκα βιάζεται στην Ινδία και κάθε 93 λεπτά μια γυναίκα καίγεται λόγω του προβλήματος της προίκας. Υπάρχουν πολλοί νόμοι όπως ο νόμος του Ινδουιστικού Γάμου του 1955, ο νόμος της Ινδουιστικής Διαδοχής του 1956, ο νόμος του 1856 για το νόμο Hindu Widow Re-Relation, ο νόμος περί του δικαιώματος ιδιοκτησίας των γυναικών των ινδουιστών του 1937, ο νόμος περί απαγόρευσης των προικιών του 1961 για την προστασία των γυναικών και η τιμωρία είναι σοβαρή, αλλά το ποσοστό καταδίκης σε εγκλήματα κατά των γυναικών είναι πολύ χαμηλό στην Ινδία. (Altekar, 2014)

- Προίκα

Είναι ένα σοβαρό ζήτημα. Τα δικαστήρια πλημμυρίζουν με περιπτώσεις που σχετίζονται με θάνατο εξαιτίας παρενόχλησης για την προίκα από τους συζύγους. Στην αρχαιότητα οι γυναίκες έλαβαν «Stridhan» όταν έφευγαν από το σπίτι των γονιών τους. Αυτό το χρηματικό ποσό τους δίδεται ως δώρο που μπορεί να χρησιμοποιήσει για αυτήν και τα παιδιά της, αλλά σύμφωνα με τους νόμους, οι γυναίκες δεν είχαν κανένα δικαίωμα επί του ποσού αυτού. Αυτό το ποσό

έπρεπε να βοηθήσει το κορίτσι σε χρόνο ανάγκης. Αυτή η παράδοση έγινε αργά και υποχρεωτικά πήρε τη μορφή προίκας. Σήμερα οι γονείς πρέπει να δώσουν υψηλό ποσό στην προίκα, του κοριτσιού τους ακόμα και αν δεν μπορούν να το αντέξουν οικονομικά. Αν ένα κορίτσι φέρνει μεγάλο ποσό προίκας, του δίνεται σεβασμός και αντιμετωπίζεται καλά στο νέο της σπίτι και αν δεν φέρει προίκα σύμφωνα με τις προσδοκίες της από τους νόμους, τότε πρέπει να υποστεί παρενόχληση. Εξαιτίας αυτής της κακής πρακτικής πολλές νεόνυμφες γυναίκες της Ινδίας πρέπει να χάσουν τη ζωή τους. (Punam & Sharma, 2017)

- Θηλυκή παιδοκτονία

Σε ορισμένες περιοχές της Ινδίας τα θηλυκά μωρά εξακολουθούν να θεωρούνται ότι είναι κατάρρα. Σε ορισμένα στρώματα της κοινωνίας η γέννησή τους θεωρήθηκε επιβάρυνση. Έτσι, στο παρελθόν, σκοτώθηκαν μετά τη γέννηση τους. Σήμερα με τη βοήθεια της τεχνολογίας το φύλο του αγέννητου μωρού μπορεί να φανεί και αν είναι κορίτσι, τότε αποβάλλεται. Σε όλα αυτά οι γυναίκες δεν μπορούν να πάρουν μέρος, πρέπει να συμφωνήσουν με την επιθυμία του συζύγου τους ακόμη και αν δεν επιθυμεί να ματαιώσει την κύηση, δεν έχει επιλογή.

- Εγκλήματα κατά των γυναικών

Τα αρχεία της αστυνομίας δείχνουν υψηλή συχνότητα εγκλημάτων κατά των γυναικών στην Ινδία. Το Γραφείο Καταγγελιών ανέφερε το 1998 ότι ο ρυθμός αύξησης των εγκλημάτων κατά των γυναικών ήταν υψηλότερος από τον ρυθμό αύξησης του πληθυσμού μέχρι το 2010. Νωρίτερα, πολλές περιπτώσεις δεν καταχωρήθηκαν στην αστυνομία λόγω του κοινωνικού στίγματος που συνδέεται με τις περιπτώσεις βιασμού και παρενόχλησης.

- Εμπορία

Ο νόμος για την Αθώοτατη Κυκλοφορία (Πρόληψη) εγκρίθηκε το 1956. Ωστόσο, σε πολλές περιπτώσεις η εμπορία νεαρών κοριτσιών και γυναικών έχει αναφερθεί. Αυτές οι γυναίκες είτε αναγκάζονται να καταφύγουν στην πορνεία ή στην οικιακή εργασία ή στην παιδική εργασία. (Punam & Sharma, 2017)

9. Η γυναίκα στην Ινδική κοινωνία

Στην ινδική κοινωνία, οι γυναίκες παραδοσιακά υφίστανται διακρίσεις και αποκλείονται από πολιτικές και οικογενειακές αποφάσεις. Παρά τη μεγάλη εργασία

που πρέπει να κάνουν οι γυναίκες καθημερινά για να στηρίξουν τις οικογένειές τους, οι απόψεις τους σπάνια αναγνωρίζονται και τα δικαιώματά τους είναι περιορισμένα.

Από τη στιγμή που γεννιούνται, τα νεαρά κορίτσια στην Ινδία είναι θύματα διακρίσεων. Σύμφωνα με μια έκθεση του Ινδικού Υπουργείου Υγείας και Οικογενειακής Πρόνοιας του 2005, το ποσοστό παιδικής θνησιμότητας μεταξύ των κοριτσιών είναι κατά 61% υψηλότερο από αυτό των αγοριών. Αυτή η ανισότητα των φύλων είναι επίσης παρούσα στην εκπαίδευση. μόνο 2/3 των κοριτσιών ηλικίας μεταξύ 6 και 17 ετών αποστέλλονται στο σχολείο, σε σύγκριση με τα 3/4 των αγοριών της ίδιας ηλικίας. Επίσης, στην ύπαιθρο, μόνο το 46% των γυναικών είναι εγγράμματα, που είναι σχεδόν το ήμισυ του λογοτεχνικού ποσοστού για τους άνδρες. Αντί να πηγαίνουν στο σχολείο, τα κορίτσια συχνά αναγκάζονται να εργαστούν για να βοηθήσουν τις οικογένειές τους, συχνά από πολύ νεαρή ηλικία. Ακόμη πιο ανησυχητικό, το 25% των γυναικών παντρεύεται πριν από την ηλικία των 15 ετών και πολύ συχνά παντρεύονται παρά τη θέλησή τους. Αυτό έχει σοβαρές συνέπειες, ιδίως για την υγεία των γυναικών και η επισφαλής τους κατάσταση συχνά τους εμποδίζει να λαμβάνουν την κατάλληλη υγειονομική περίθαλψη. Για πολλές Ινδές γυναίκες, η κακή μεταχείριση, η βία και η εκμετάλλευση γίνονται καθημερινότητα.

Η αξία ενός πολιτισμού κρίνεται από τη θέση που δίνει στις γυναίκες. Από τους διάφορους παράγοντες που δικαιολογούν το μεγαλείο του αρχαίου πολιτισμού της Ινδίας, ένας από τους μεγαλύτερους είναι ο τιμημένος τόπος που αποδίδεται στις γυναίκες. Ο Μάνου, ο μεγάλος νομοθέτης, δήλωσε εδώ και καιρό ότι «όπου οι γυναίκες τιμούνται εκεί κατοικούν οι θεοί». Σύμφωνα με τις αρχαίες ινδουιστικές γραφές, καμία θρησκευτική τελετή δεν μπορεί να εκτελεστεί με τελειότητα από έναν άνδρα χωρίς τη συμμετοχή της συζύγου του. Η συμμετοχή της συζύγου είναι απαραίτητη για κάθε θρησκευτική τελετή. Οι παντρεμένοι άντρες μαζί με τις συζύγους τους επιτρέπεται να εκτελούν ιερές τελετές σε διάφορες σημαντικές γιορτές. Έτσι, οι σύζυγοι ονομάζονται "Ardhangani" (καλύτερο μισό). Δίνεται όχι μόνο σημαντική θέση στις γυναίκες αλλά ισότιμη με τους άνδρες .

Αλλά στη μεταγενέστερη περίοδο η θέση των γυναικών συνεχίζει να επιδεινώνεται λόγω της μουσουλμανικής επιρροής. Κατά τη διάρκεια της μουσουλμανικής περιόδου της ιστορίας στερήθηκαν τα δικαιώματά τους για ισότητα με τους άνδρες. Αναγκάστηκαν να παραμείνουν στους τέσσερις τοίχους των σπιτιών τους με ένα μακρύ πέπλο στα πρόσωπά τους. Αυτό οφείλεται σίγουρα στην ισλαμική επιρροή. Ακόμη και σήμερα σε ορισμένες ισλαμικές χώρες οι γυναίκες δεν επιτρέπεται να

βγαίνουν ελεύθερα. Τα συντηρητικά καθεστώτα του Ιράν και του Πακιστάν, για παράδειγμα, απέσυραν τις ελευθερίες που δόθηκαν στις γυναίκες από τις προηγούμενες φιλελεύθερες κυβερνήσεις. Ακόμη και στην Ινδία, οι μουσουλμανικές γυναίκες είναι πολύ πιο πίσω από τους ομολόγους τους Ινδουιστές και Χριστιανούς. Το βλέμμα των μουσουλμάνων γυναικών που περπατούν με μακρά «Μπούρκα» (πέπλα) στο πρόσωπό τους δεν είναι πολύ σπάνιο. Οι γυναίκες θεωρούνται, στην πραγματικότητα, ως αιχμάλωτες και εμπορεύματα σε μουσουλμανικές οικογένειες. Ένας άνθρωπος μπορεί να έχει τόσες πολλές συζύγους με την ευκολότερη παροχή διαζυγίου. Ο σύζυγος μπορεί να διαζευχθεί με μια σύζυγο μόνο λέγοντας «Εγώ σας χωρίζω» σύμφωνα με την παροχή μουσουλμανικών νόμων. Αυτό έκαναν αυτοκράτορες εκατό χρόνια πίσω και οι άνδρες το κάνουν ακόμη και σήμερα σε όλες σχεδόν τις ισλαμικές χώρες. Ακόμη και σε αυτή την τελευταία φάση του εικοστού αιώνα, πλούσιοι και ευημερούμενοι άνδρες από τις ισλαμικές χώρες κρατούν πολλά κορίτσια υπό την αιχμαλωσία τους. Ήταν φυσικό αποτέλεσμα της μουσουλμανικής υποταγής της Ινδίας ότι η γυναίκα υποβιβάστηκε σε ένα παιχνίδι του ανθρώπου, ένα στολίδι για να διακοσμήσει το σαλόνι. Η εξυπηρέτηση, το πλέξιμο, η ζωγραφική και η μουσική ήταν τα χόμπι της και το μαγείρεμα και ο καθαρισμός του σπιτιού της.

Μετά το κίνημα της Raja Ram Mohan Roy κατά της υποταγής των γυναικών στους άνδρες και της βρετανικής επιρροής στον πολιτισμό και τον πολιτισμό της Ινδίας, η θέση των γυναικών είχε υποστεί και πάλι μια αλλαγή. Ωστόσο, μόνο κάτω από τη φωτισμένη ηγεσία του Μαχάτμα Γκάντι επαναβεβαίωσαν την ισότητα τους με τους άνδρες. Απαντώντας στην έκκληση του Γκάντι, έριχναν το πέπλο τους και βγήκαν από τους τέσσερις τοίχους των σπιτιών τους για να πολεμήσουν στη μάχη της ελευθερίας ώμο με ώμο με τους αδελφούς τους. Το αποτέλεσμα είναι ότι το Ινδικό Σύνταγμα σήμερα έχει δώσει στις γυναίκες την ίση κατάσταση με τους άνδρες. Δεν υπάρχουν διακρίσεις μεταξύ ανδρών και γυναικών. Όλα τα επαγγέλματα είναι ανοικτά σε αμφότερα με την αξία ως το μοναδικό κριτήριο επιλογής. Ως αποτέλεσμα της πρόσφατα αποκτηθείσας ελευθερίας τους, οι Ινδές γυναίκες διακρίθηκαν σε διάφορες σφαίρες της ζωής ως πολιτικοί, ρήτορες, δικηγόροι, γιατροί, διοικητές και διπλωμάτες. Δεν είναι μόνο υπεύθυνες για εργασία, αλλά εκτελούν τα καθήκοντά τους με ειλικρίνεια και ευλάβεια. Δεν υπάρχει σχεδόν καμία σφαίρα ζωής στην οποία οι Ινδές γυναίκες δεν έχουν λάβει μέρος και έδειξαν την αξία τους. Οι γυναίκες ασκούν το δικαίωμα ψήφου, διαμαρτύρονται για το Κοινοβούλιο και τη Συνέλευση, ζητούν διορισμό σε δημόσιο αξίωμα και ανταγωνίζονται σε όλους τους

τομείς της ζωής με τους άνδρες. Αυτό δείχνει ότι οι γυναίκες στην Ινδία απολαμβάνουν σήμερα μεγαλύτερη ελευθερία και ισότητα από ό, τι πριν. Έχουν αποκτήσει περισσότερη ελευθερία να συμμετέχουν στις υποθέσεις της χώρας. Έχει δοθεί ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών για να διαμορφώσουν το μέλλον τους και να μοιραστούν ευθύνες για τον εαυτό τους, την οικογένειά τους και τη χώρα τους.

Είναι γεγονός ότι οι γυναίκες είναι ευφυείς, εργάζονται σκληρά και αποτελεσματικά. Βάζουν την καρδιά και τη ψυχή μαζί σε ό, τι αναλαμβάνουν. Ως δακτυλογράφοι και υπάλληλοι ανταγωνίζονται τώρα επιτυχώς με τους άνδρες. Υπάρχουν πολλές γυναίκες που εργάζονται στην Κεντρική Γραμματεία. Αγωνίζονται πολύ σκληρά για να επιτύχουν την υψηλότερη απόδοση και τελειότητα στη διοικητική εργασία. Η ακεραιότητα του χαρακτήρα τους είναι μάλλον καλύτερη από τους άνδρες. Γενικά, διαπιστώθηκε ότι οι γυναίκες είναι λιγότερο επιρρεπείς στη διαφθορά με τη μορφή δωροδοκίας και ευνοιοκρατίας. Δεν είναι μόνο σωστές στην εργασία, αλλά και ειλικρινείς, αποτελεσματικές και πάντα στην ώρα τους στις δουλειές τους ως ρεσεψιονίστ, αεροσυνοδοί και σαν υπάλληλοι σε σιδηροδρομικούς σταθμούς. Στην πραγματικότητα, σταδιακά μονοπωλούν τις θέσεις των ρεσεψιονίστ και των αεροσυνοδών.

Μια άλλη δουλειά την οποία οι Ινδές κάνουν τόσο καλά είναι αυτή των δασκάλων. Σε μια χώρα όπως η Ινδία, όπου υπάρχουν εκατομμύρια αναλφάβητοι και επικρατεί άγνοια, απαιτείται αποτελεσματική διδασκαλία στα παιδιά. Λόγω της αγάπης τους για τα παιδιά, οι γυναίκες έχουν αποδειχθεί οι καλύτερες δασκάλες στο Δημοτικά σχολεία και νηπιαγωγεία. Μπορούν να κατανοήσουν καλύτερα τη ψυχολογία ενός παιδιού από τους άνδρες δασκάλους. Τα μικρά παιδιά στα νηπιαγωγεία παίρνουν μητρική αγάπη από τους δασκάλους. Είναι πιθανόν ότι το εκπαιδευτικό σύστημα του Montessori να διεξάγεται κυρίως από τις γυναίκες αυτής της χώρας.

Οι γυναίκες εξυπηρετούν την Ινδία αξιοθαύμαστα ως γιατροί και νοσηλεύτες. Οι γυναίκες γιατροί έχει βρεθεί ότι εκτελούν αποτελεσματική χειρουργική επέμβαση χάρη στα απαλά και ακριβή δάχτυλά τους. Έχουν μονοπωλήσει ως νοσηλεύτες στα νοσοκομεία και τα κέντρα υγείας. Πολύ λίγοι άνδρες μπόρεσαν να συναγωνιστούν με αυτές σε αυτή τη σφαίρα, επειδή οι γυναίκες έχουν φυσική τάση να εξυπηρετούν και να καθαρίζουν. Είναι επομένως μια φυσική τάση που βρέθηκε στις γυναίκες που ώθησε τη Φλωρεντία να κάνει τη νοσηλευτική να είναι δημοφιλής μεταξύ των γυναικών των ανώτερων τάξεων στην Αγγλία και στην Ευρώπη. Έδειξε τον τρόπο με

τον οποίο οι γυναίκες ευγενικά μπορούν να υπηρετήσουν την ανθρωπότητα στις ώρες των δεινών και των αγωνιών.

Η συμβολή των γυναικών στην πολιτική και στις κοινωνικές υπηρεσίες ήταν επίσης σημαντική. Δεν μπορούμε να παραλείψουμε να αναφέρουμε το όνομα της Ινδής Γκάντι που λάμπει τόσο λαμπρά στο στερέωμα της πολιτικής της Ινδίας. Έχει κυβερνήσει τη χώρα αυτή για περισσότερο από μια δεκαετία και πήρε την Ινδία νικητή από τον πόλεμο του Πακιστάν που οδήγησε στην ιστορική δημιουργία μιας νέας χώρας, το Μπαγκλαντές. Στον τομέα των κοινωνικών υπηρεσιών οι Ινδές γυναίκες έχουν κάνει επίσης εξαιρετικές δουλειές. Δεν έχουν εξυπηρετήσει μόνο την αιτία της πονεμένης ανθρωπότητας αλλά έχουν επίσης φέρει τις υψηλότερες δάφνες για τη χώρα. Το όνομα της μητέρας Teresa δεν μπορεί παρά να αναφερθεί ως ένα από τα σημαντικότερα πρόσωπα της προσφοράς προς τον πλησίον. Έφερε το βραβείο Νόμπελ για την Ινδία από τις ανιδιοτελείς υπηρεσίες της στους φτωχούς, τους άπορους και τους ταλαιπωρημένους ανθρώπους της χώρας, ειδικότερα, και στους άπορους και αναπήρους του κόσμου εν γένει. Σήμερα χρειαζόμαστε τις υπηρεσίες των μορφωμένων γυναικών που μπορούν να περιηγηθούν σε όλη τη χώρα και να βοηθήσουν στην εξάλειψη των ανθρώπινων παθήσεων. Η κυβέρνηση ανησυχεί για την ταχεία αύξηση του πληθυσμού στις αγροτικές περιοχές. Οι εθελόντριες γυναίκες μπορούν πιο εύκολα να αναλάβουν το έργο της αναζήτησης των πλεονεκτημάτων του οικογενειακού προγραμματισμού μεταξύ των γυναικών που ασκούν το επάγγελμα του Γεωργού-Αγρότη. Μπορούν, πιο εύκολα από τους άνδρες, να προάγουν την προπαγάνδα από τους κινδύνους των ανθυγιεινών συνθηκών υπό τις οποίες ζουν οι χωρικοί. Στις αστικές περιοχές μπορούν να αναλάβουν αποτελεσματικά το καθήκον να επισκέπτονται και να διδάσκουν τα ορφανά και τις ανήμπορες χήρες στα ορφανοτροφεία και τα κέντρα ευημερίας χήρας. Μπορούν να τους εκπαιδεύσουν στο ράψιμο, το πλέξιμο, το κέντημα και τη νοσηλευτική στα οποία οι γυναίκες κατά φύση υπερέχουν. Μπορούν επίσης να τις εκπαιδεύσουν στην τέχνη της μουσικής και του χορού.

Η κύρια σφαίρα δράσης για εκείνους που δεν έχουν αναλάβει θέσεις εργασίας έξω θα πρέπει να είναι κατ' ουσίαν ένα ευτυχές σπίτι που είναι το πραγματικό τους βασίλειο και όπου οι γλυκείς τους τρόποι και οι ώριμες συμβουλές όπως η σύζυγος, η μητέρα, η αδελφή και η κόρη έχουν τεράστιες επιπτώσεις στα αρσενικά μέλη της οικογένειας. Η πρόοδος ενός έθνους εξαρτάται από τη φροντίδα και την ικανότητα με την οποία στέκονται οι μητέρες πίσω από τα παιδιά τους. Το πρώτο και πρωταρχικό καθήκον

των Ινδών γυναικών πρέπει να είναι να φέρνουν ευγενείς γενιές πατριώτες, πολεμιστές, μελετητές και πολιτικούς.

Δεδομένου ότι η εκπαίδευση του παιδιού ξεκινάει ακόμη και στη μήτρα και οι εντυπώσεις σχηματίζονται στο μυαλό ενός παιδιού, οι μητέρες πρέπει να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο. Πρέπει να αισθάνονται και να συνειδητοποιούν σε κάθε βήμα της ζωής τους ότι είναι οικοδόμοι της τύχης του έθνους, αφού τα παιδιά μεγαλώνουν κυρίως στα χέρια των μητέρων. Πρέπει επίσης να αποθαρρύνουν τους συζύγους και τους γιους τους να απολαύσουν δωροδοκίας και άλλες διεφθαρμένες πρακτικές. Αυτό μπορούν να κάνουν μόνο όταν μαθαίνουν την τέχνη της απλής διαβίωσης, απορρίπτοντας τις φυσικές τους επιθυμίες για στολίδια και υλικά αγαθά. Σε πολλές περιπτώσεις οι οικογένειες παρουσιάζουν έλλειμμα λόγω της υπερβολικής νομιμοποίησης των νοικοκυριών για τη διατήρηση υψηλού επιπέδου διαβίωσης. Το αποτέλεσμα είναι ότι τα αρσενικά μέλη της οικογένειας που ωφελούν είναι αναγκασμένα να γεμίσουν το χάσμα στον προϋπολογισμό μέσω διεφθαρμένων πρακτικών. Η διαφθορά υπήρξε μέχρι στιγμής το μεγαλύτερο εμπόδιο στην πορεία της Ινδίας. Με εξαίρεση τη διαφθορά, η Ινδία θα ήταν ένα από τα πιο ανεπτυγμένα έθνη του κόσμου.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι γυναίκες στην Ινδία έχουν σημειώσει σημαντική πρόοδο τα τελευταία πενήντα χρόνια, αλλά πρέπει να αγωνιστούν ενάντια σε πολλά μειονεκτήματα και κοινωνικά δεινά στην κοινωνία που κυριαρχείται από τον άνδρα. Το νομοσχέδιο Hindu Code έδωσε στην κόρη και το γιο ίσο μερίδιο της ιδιοκτησίας. Ο νόμος για το γάμο δεν θεωρεί πλέον τη γυναίκα ως ιδιοκτησία του ανθρώπου. Ο γάμος θεωρείται πλέον ως προσωπική υπόθεση και εάν ένας σύντροφος αισθάνεται δυσαρεστημένος έχει τη δυνατότητα διαζυγίου. Είναι διαφορετική όμως η ψήφιση του νόμου και η απορρόφησή του στη συλλογική σκέψη της κοινωνίας. Προκειμένου να αποδείξουν ότι είναι ίσοι με την αξιοπρέπεια και το καθεστώς που τους δόθηκε στο ινδικό σύνταγμα, πρέπει να αποφύγουν τα δεσμά της δουλείας και των δεισιδαιμονιών. Πρέπει να βοηθήσουν την κυβέρνηση και την κοινωνία. (<https://www.bu.edu/wcp/Papers/Huma/HumaSing.htm>)

Τις τελευταίες δεκαετίες, η κατάσταση των γυναικών στην Ινδία έχει βελτιωθεί σημαντικά. Ένας αυξανόμενος αριθμός Ινδών γυναικών εισέρχονται στην τοπική και εθνική πολιτική και από το 2007 η χώρα βρίσκεται υπό την κυριαρχία μιας γυναίκας,

της Pratibha Patil. Είναι η πρώτη γυναίκα που κρατά αυτή τη θέση από τη δημιουργία της Ινδικής Δημοκρατίας το 1950.

Η ινδική κοινωνία αναγνωρίζει πράγματι πολλά δικαιώματα των γυναικών, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων στην πολιτική συμμετοχή, τα οικογενειακά επιδόματα και την ίδρυση επιχείρησης. Ωστόσο, στις αγροτικές περιοχές, η φτώχεια και η έλλειψη πληροφόρησης αποτελούν πραγματικούς φραγμούς στην ανεξαρτησία και την ενδυνάμωση των γυναικών. Τα προγράμματα που στοχεύουν στην προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της παιδείας και της μικροχρηματοδότησης είναι απαραίτητα προκειμένου να αποκατασταθούν οι ινδικές γυναίκες στον τόπο που τους αξίζει και να ανοίξουν οι πόρτες για ένα καλύτερο μέλλον. (<https://www.humanium.org/en/situation-women-india/>)

10. Γυναίκα και επιχειρηματικότητα

Οι γυναίκες επιχειρηματίες μπορούν να οριστούν ως "Γυναίκα ή ομάδα γυναικών που ξεκινούν, οργανώνουν και διευθύνουν μια επιχείρηση". Η κυβέρνηση της Ινδίας έχει ορίσει γυναίκες επιχειρηματίες με βάση τη συμμετοχή των γυναικών στην ισότητα και την απασχόληση μιας επιχείρησης. Ως εκ τούτου, μια γυναίκα που διαχειρίζεται μια επιχείρηση ορίζεται ως "επιχείρηση που ανήκει και ελέγχεται από γυναίκες με ελάχιστο οικονομικό συμφέρον 51% του κεφαλαίου και που δίνει τουλάχιστον το 51% της απασχόλησης που δημιουργείται στην επιχείρηση στις γυναίκες". Οι γυναίκες επιχειρηματίες αποτελούν το 10% του αριθμού των επιχειρηματιών στη χώρα. Πρόκειται για σημαντική αύξηση της αυτοαπασχόλησης γυναικών με γυναίκες που ξεκινούν νέες επιχειρήσεις σε τριπλάσιο ρυθμό. Αποτελούν το 50% του πληθυσμού της Ινδίας με χαμηλότερο ποσοστό αλφαριθμητισμού από τους άνδρες. Αυτό το στατιστικό γεγονός δείχνει ότι για την οικονομική ανάπτυξη του έθνους, οι γυναίκες δεν πρέπει να ενθαρρύνονται να κάνουν το μερίδιό τους οικονομικής συμβολής προς τη χώρα. Ένας τρόπος επίτευξης είναι οι γυναίκες να γίνουν επιχειρηματίες. Στην παραδοσιακή κοινωνία, περιορίζονταν στους τέσσερις τοίχους, έπαιζαν οικιακούς ρόλους, αλλά στη σύγχρονη κοινωνία βγαίνουν να συμμετέχουν σε κάθε είδους δραστηριότητες. Κανονικά, η επιχειρηματικότητα των γυναικών βρίσκεται στην επέκταση των δραστηριοτήτων της κουζίνας τους, κυρίως στην παρασκευή των εμπορικών τριών "P", δηλαδή του Pickles (τουρσί), Papads (χαρτοπετσέτες) and Powder (σκόνες μπαχαρικά). Λίγοι από αυτούς επενδύουν στη

βιομηχανία υπηρεσιών που σχετίζονται με τη φιλοξενία, την τροφοδοσία, τις εκπαιδευτικές υπηρεσίες, τις διαβουλεύσεις ή τις δημόσιες σχέσεις, κλινικές ομορφιάς κλπ.

Οι γυναίκες εισέρχονται στην επιχειρηματικότητα εξαιτίας οικονομικών παραγόντων που τους ωθούσαν να είναι μόνες τους και να τους παροτρύνουν να κάνουν κάτι ανεξάρτητα. Οι γυναίκες προτιμούν να εργάζονται από τη δική τους κατοικία εργασίας, έχουν δυσκολία να βρουν κατάλληλες θέσεις εργασίας και η επιθυμία για κοινωνική αναγνώριση τις παροτρύνουν να αυτοαπασχολούνται. Βλέπουμε πολλές επαγγελματίες της μηχανολογίας, της ιατρικής, του δικαίου κλπ. Δημιουργούν επίσης νοσοκομεία και κέντρα κατάρτισης. (Sharma, 2013).

10.1 Προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες κατά την επιχειρηματικότητα τους.

1 Οικογενειακοί δεσμοί:

Οι γυναίκες στην Ινδία είναι πολύ συναισθηματικά συνδεδεμένες με τις οικογένειές τους. Υποτίθεται ότι παρακολουθούν όλα τα οικιακά έργα, φροντίζουν τα παιδιά και άλλα μέλη της οικογένειας. Έχουν όλο το βάρος με τις οικογενειακές ευθύνες, όπως η πρόσθετη προσοχή στον σύζυγο, τα παιδιά και σε νόμους που αφαιρούν πολύ χρόνο και ενέργεια. Σε μια τέτοια κατάσταση, θα είναι πολύ δύσκολο να συγκεντρωθεί και να εκτελεστεί με επιτυχία η επιχείρηση.

2 Αρσενική κυριαρχία της κοινωνίας:

Παρόλο που το σύνταγμά μας μιλάει για ισότητα μεταξύ φύλων, ο ανδρικός σοβινισμός εξακολουθεί να είναι η τάξη της ημέρας. Οι γυναίκες δεν αντιμετωπίζονται ως ίσες με τους άνδρες. Η είσοδός τους στην επιχείρηση απαιτεί την έγκριση του επικεφαλής της οικογένειας.

Η επιχειρηματικότητα παραδοσιακά θεωρείται ως αρσενικό επάγγελμα. Όλα αυτά θέτουν ένα κενό στην ανάπτυξη των γυναικών επιχειρηματιών.

3 Έλλειψη εκπαίδευσης:

Οι γυναίκες στην Ινδία καθυστερούν πολύ στον τομέα της εκπαίδευσης. Οι περισσότερες από τις γυναίκες (περίπου το 60% των συνολικών γυναικών) είναι αναλφάβητες. Εκείνες που εκπαιδεύονται λαμβάνουν είτε λιγότερη είτε ανεπαρκή εκπαίδευση από τον άνδρα τους, τα οποία οφείλονται εν μέρει στον πρόωρο γάμο και εν μέρει λόγω της φτώχειας.

Λόγω της έλλειψης κατάλληλης εκπαίδευσης, οι γυναίκες επιχειρηματίες παραμένουν στο σκοτάδι για την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών, νέων μεθόδων παραγωγής, μάρκετινγκ και λαμβάνουν μειωμένη κυβερνητική στήριξη που θα τους ενθάρρυνε να ευδοκιμήσουν.

4 Κοινωνικά εμπόδια:

Οι παραδόσεις και τα έθιμα που κυριαρχούν στις ινδικές κοινωνίες έναντι των γυναικών μερικές φορές αποτελούν εμπόδιο για να αναπτυχθούν και να ευημερήσουν. Οι κάστες και οι θρησκείες κυριαρχούν μεταξύ τους και εμποδίζουν και τις γυναίκες επιχειρηματίες. Στις αγροτικές περιοχές, αντιμετωπίζουν περισσότερα κοινωνικά εμπόδια. Βλέπονται πάντα με ύποπτα μάτια.

5 Ανεπάρκεια πρώτων υλών:

Η έλλειψη πρώτων υλών, μερικές φορές και η μη διαθεσιμότητα κατάλληλων πρώτων υλών, φέρνει τη θανάτωση των επιχειρήσεων που διαχειρίζονται οι γυναίκες επιχειρηματίες. Οι γυναίκες επιχειρηματίες αντιμετωπίζουν πραγματικά ένα δύσκολο έργο για να πάρουν την απαιτούμενη πρώτη ύλη και άλλες απαραίτητες εισροές για τις επιχειρήσεις όταν οι τιμές είναι πολύ υψηλές.

6 Πρόβλημα χρηματοδότησης:

Οι γυναίκες επιχειρηματίες είναι πιο δύσκολες στην ανεύρεση και κάλυψη των οικονομικών αναγκών της επιχείρησης, οι τραπεζίτες, οι πιστωτές και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα δεν έρχονται να προσφέρουν οικονομική βοήθεια σε δανειζόμενες γυναίκες λόγω της μικρότερης πιστωτικής τους αξίας και μεγαλύτερων πιθανοτήτων επιχειρηματικής αποτυχίας. Αντιμετωπίζουν επίσης οικονομικό πρόβλημα εξαιτίας της παρεμπόδισης των κεφαλαίων στις πρώτες ύλες, των τελικών προϊόντων που βρίσκονται σε εξέλιξη της εργασίας και της μη έγκαιρης πληρωμής από πελάτες.

7 Σκληροί αγώνες:

Συνήθως οι γυναίκες επιχειρηματίες χρησιμοποιούν χαμηλή τεχνολογία στη διαδικασία παραγωγής. Σε μια αγορά όπου ο ανταγωνισμός είναι πολύ υψηλός, πρέπει να αγωνιστούν σκληρά για να επιβιώσουν στην αγορά ενάντια στον οργανωμένο τομέα και τους άνδρες που έχουν μεγάλη εμπειρία και ικανότητα να υιοθετήσουν προηγμένη τεχνολογία στη διαχείριση των επιχειρήσεων

8 Υψηλό κόστος παραγωγής:

Αρκετοί παράγοντες, μεταξύ των οποίων η αναποτελεσματική διαχείριση, συμβάλλουν στο υψηλό κόστος παραγωγής που αποτελεί εμπόδιο στις γυναίκες

επιχειρηματίες. Οι γυναίκες επιχειρηματίες αντιμετωπίζουν την τεχνολογική απαξίωση λόγω μη υιοθέτησης ή αργής προσαρμογής σε μια τεχνολογία που διαρκώς αλλάζει, γεγονός που αποτελεί μείζονα παράγοντα υψηλού κόστους παραγωγής.

9 Ικανότητα χαμηλού κινδύνου:

Οι γυναίκες στην Ινδία είναι αδύναμες, ντροπαλές και ήρεμες. Δεν μπορούν να αντέξουν τον κίνδυνο που είναι απαραίτητος τρέχοντας μια επιχείρηση. Η έλλειψη εκπαίδευσης, κατάρτισης και οικονομικής υποστήριξης από εξωτερικούς παράγοντες μειώνουν επίσης την ικανότητά τους αντιμετωπίσουν τον κίνδυνο που ενέχουν οι επιχειρήσεις.

10 Περιορισμένη κινητικότητα:

Η κινητικότητα των γυναικών στην Ινδία είναι εξαιρετικά περιορισμένη και έχει καταστεί πρόβλημα λόγω των παραδοσιακών αξιών και της ανικανότητας οδήγησης οχημάτων. Κινούμενες μόνες και ζητώντας ένα δωμάτιο για να παραμείνουν έξω τη νύχτα για επιχειρηματικούς σκοπούς εξακολουθούν να φαίνονται με ύποπτα μάτια. Μερικές φορές, οι νεότερες γυναίκες αισθάνονται άβολα όταν ασχολούνται με άντρες που δείχνουν επιπλέον ενδιαφέρον σε σχέση με τις πτυχές που σχετίζονται με την εργασία.

11 Έλλειψη επιχειρηματικής ικανότητας:

Η έλλειψη επιχειρηματικής ικανότητας είναι θέμα ανησυχίας για τις γυναίκες επιχειρηματίες. Δεν έχουν επιχειρηματικό χαρακτήρα και ακονισμένο μυαλό. Ακόμη και μετά την παρακολούθηση διαφόρων προγραμμάτων κατάρτισης για τους επιχειρηματίες, οι γυναίκες επιχειρηματίες αποτυγχάνουν στην αντιμετώπιση των κινδύνων και τα προβλήματα που μπορεί να προκύψουν σε μια οργανωτική εργασία.

12 Περιορισμένη ικανότητα διαχείρισης:

Η διοίκηση έχει γίνει μια εξειδικευμένη εργασία την οποία εκτελούν μόνο αποτελεσματικοί διαχειριστές. Οι γυναίκες επιχειρηματίες δεν είναι αποτελεσματικές σε διευθυντικές λειτουργίες όπως ο σχεδιασμός, η οργάνωση, ο έλεγχος, ο συντονισμός, η στελέχωση, η διεύθυνση, τα κίνητρα κ.λπ. μιας επιχείρησης. Επομένως, η μειωμένη και περιορισμένη διαχειριστική ικανότητα των γυναικών έχει γίνει πρόβλημα για να μπορέσουν να εκτελέσουν την επιχείρηση με επιτυχία.

13 Νομικές διατυπώσεις:

Η εκπλήρωση των νομικών διατυπώσεων που απαιτούνται για τη λειτουργία μιας επιχείρησης γίνεται ένα ανασταλτικό καθήκον για τις γυναίκες επιχειρηματίες λόγω της επικράτησης των διεφθαρμένων πρακτικών σε κυβερνητικά γραφεία και

διαδικαστικών καθυστερήσεων για διάφορες άδειες, ηλεκτρικό ρεύμα, νερό και στέγαση. Σε τέτοιες καταστάσεις, οι γυναίκες επιχειρηματίες βρίσκουν δυσκολίες ώστε να επικεντρωθούν στην ομαλή λειτουργία της επιχείρησης.

14 Εκμετάλλευση από τους μεσαίους άντρες:

Δεδομένου ότι οι γυναίκες δεν μπορούν να τρέξουν για το μάρκετινγκ, τη διανομή και τη συλλογή χρημάτων, πρέπει να εξαρτηθούν από τους άνδρες για τις παραπάνω δραστηριότητες. Οι μεσάζοντες τείνουν να τις εκμεταλλεύονται με το πρόσχημα της βοήθειας. Προσθέτουν το δικό τους περιθώριο κέρδους που έχει ως αποτέλεσμα λιγότερες πωλήσεις και μικρότερο κέρδος.

15 Έλλειψη αυτοπεποίθησης:

Οι Γυναίκες επιχειρηματίες από τη φύση τους στερούνται αυτοπεποίθησης που είναι ουσιαστικά σημαντικός παράγοντας για την επιτυχή λειτουργία μιας επιχείρησης. Πρέπει να προσπαθήσουν σκληρά για να επιτύχουν μια ισορροπία μεταξύ της διαχείρισης μιας οικογένειας και τη διαχείριση μιας επιχείρησης. Μερικές φορές πρέπει να θυσιάσουν την επιχειρηματική της ώθηση για να επιτευχθεί η ισορροπία μεταξύ των δύο (www.iimahd.ernet.in/publications/data/2005-08-07/indirap.pdf, Women Entrepreneurship Development in India, www.indianmba.com/Faculty_Column/FC1073/fc1073.html,)

11. Οικογένεια και Γυναίκα

Στην Ινδία, η οικογένεια είναι ο σημαντικότερος θεσμός που έχει επιβιώσει μέχρι και σήμερα. Η Ινδία, όπως και οι άλλες λιγότερο βιομηχανοποιημένες, παραδοσιακές, ανατολικές κοινωνίες, είναι μια κολεκτιβιστική κοινωνία που δίνει έμφαση στην οικογενειακή ακεραιότητα, στην οικογενειακή πίστη και στην οικογενειακή ενότητα. Ο Hui and Triandis (1986) ορίζουν τον κολεκτιβισμό, που είναι το αντίθετο του ατομικισμού ως «μια αίσθηση αρμονίας, αλληλεξάρτησης και ανησυχίας για τους άλλους» (σελ. 244). Πιο συγκεκριμένα, ο κολεκτιβισμός αντικατοπτρίζεται στην μεγαλύτερη ετοιμότητα συνεργασίας με τα μέλη της οικογένειας και στην εκτεταμένη συγγένεια με τις αποφάσεις που επηρεάζουν τις περισσότερες πτυχές της ζωής, συμπεριλαμβανομένης της επιλογής σταδιοδρομίας, της επιλογής συντρόφων και του γάμου (Hui and Triandis 1986, Triandis et al, 1988). Η ινδική οικογένεια υπήρξε κυρίαρχος θεσμός στη ζωή του ατόμου και στη ζωή της κοινότητας (Mullatti 1992). Για την οικογένεια των ινδουιστών, οι εκτεταμένοι

δεσμοί οικογένειας και συγγένειας είναι υψίστης σημασίας. Στην Ινδία, οι οικογένειες τηρούν μια πατριαρχική ιδεολογία, ακολουθούν τον πατριαρχικό κανόνα καταγωγής, είναι πατριαρχικές, έχουν οικογενειακούς προσανατολισμούς αξίας και υποστηρίζουν τις παραδοσιακές προτιμήσεις για το φύλο. Η ινδική οικογένεια θεωρείται ισχυρή, σταθερή, στενή και ανθεκτική (Mullatti 1995, Shangle 1995). Ιστορικά, η παραδοσιακή, ιδανική και επιθυμητή οικογένεια στην Ινδία είναι η κοινή οικογένεια. Μια κοινή οικογένεια περιλαμβάνει συγγενείς και γενικά περιλαμβάνει τρεις έως τέσσερις γενιές, συμπεριλαμβανομένων θείων, ανιψιών και παππούδων που ζουν μαζί στο ίδιο νοικοκυριό. Είναι μια ομάδα που αποτελείται από μια σειρά οικογενειακών μονάδων που ζουν σε χωριστά δωμάτια του ίδιου σπιτιού. Αυτά τα μέλη τρώνε τα τρόφιμα που μαγειρεύονται σε μια εστία, μοιράζονται ένα κοινό εισόδημα, κοινή ιδιοκτησία, συνδέονται μεταξύ τους με δεσμούς συγγένειας και λατρεύουν τα ίδια είδωλα. Η οικογένεια φροντίζει τις χήρες, τους παντρεμένους ενήλικες και τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Βοηθά κατά τη διάρκεια περιόδων ανεργίας και παρέχει ασφάλεια και αίσθημα υποστήριξης και συνάφειας (Chekki 1996). Η κοινή οικογένεια ήταν πάντα ο προτιμώμενος οικογενειακός τύπος στην ινδική κουλτούρα και οι περισσότεροι Ινδοί σε κάποιο σημείο της ζωής τους συμμετείχαν στην κοινή οικογενειακή ζωή (Nandan and Eames 1980). Με την έλευση της αστικοποίησης και του εκσυγχρονισμού, οι νεότερες γενιές απομακρύνονται από την κοινή οικογενειακή μορφή. Μερικοί μελετητές διευκρινίζουν ότι η τροποποιημένη εκτεταμένη οικογένεια έχει αντικαταστήσει την παραδοσιακή κοινή οικογένεια, επειδή δεν απαιτεί γεωγραφική εγγύτητα ή επαγγελματική συμμετοχή και δεν έχει ιεραρχική δομή εξουσίας (Nandan and Eames 1980, Mullatti 1995, Shangle 1995). Αυτή η νέα οικογενειακή μορφή ενθαρρύνει συχνές επισκέψεις, οικονομική βοήθεια, παροχή βοήθειας και στήριξης στις υπηρεσίες παιδικής φροντίδας και οικιακής εργασίας, και συμμετοχής σε εκδηλώσεις του κύκλου ζωής, όπως γεννήσεις, γάμοι, θάνατοι και γιορτές. Οι οικογενειακοί και συγγενικοί δεσμοί διατηρούνται έτσι. Ακόμη και στις πιο σύγχρονες και πυρηνικές οικογένειες στη σύγχρονη Ινδία, διατηρήθηκαν πολλές λειτουργικές επεκτάσεις της παραδοσιακής κοινής οικογένειας (Nandan and Eames 1980) και η πυρηνική οικογένεια ενσωματώνεται έντονα στο εκτεταμένο matrix συγγένειας. Παρά τις πολυάριθμες αλλαγές και προσαρμογές σε μια ψευδο-δυτική κουλτούρα και μια κίνηση προς την πυρηνική οικογένεια μεταξύ των μεσαίων και ανώτερων τάξεων, η

τροποποιημένη εκτεταμένη οικογένεια προτιμάται και εξακολουθεί να επικρατεί στη σύγχρονη Ινδία (Chekki 1996, Mullatti 1995).

Η Ινδία είναι μια εξαιρετικά δύσκολη κοινωνία και η επιθυμία να έχει ένα αρσενικό παιδί τονίζεται πολύ και θεωρείται από μερικούς ως το υψηλότερο καθήκον του ανθρώπου, μια θρησκευτική αναγκαιότητα και μια πηγή συναισθηματικής και οικογενειακής ικανοποίησης. Γιατί τα αρσενικά παιδιά επιθυμούνται περισσότερο από τα θηλυκά παιδιά, αντιμετωπίζονται με μεγαλύτερο σεβασμό και δίδονται ειδικά προνόμια. Τα αρσενικά παιδιά μεγαλώνουν για να είναι ισχυρά, λιγότερο ανεκτικά, ανεξάρτητα, με αυτοπεποίθηση, απαιτητικά και αυταρχικά (Kumar and Rohatgi 1987). Αντίθετα, τα θηλυκά κοινωνικοποιούνται από νεαρή ηλικία για να θυσιάζονται, να υποκύπτουν, να γίνονται φιλόξενα, να γαλουχούν, να είναι ανεκτικές, να προσαρμόζονται και να εκτιμούν την οικογένεια πάνω απ όλα (Kumar and Rohatgi, 1987, Mullatti, 1995). Στις αγροτικές περιοχές, οι γυναίκες χαμηλού εισοδήματος εργάστηκαν πάντα έξω από το σπίτι. Στις αστικές περιοχές σημειώθηκε σημαντική αύξηση του αριθμού των γυναικών της μεσαίας και ανώτερης τάξης που εργάζονται για να συμπληρώσουν το εισόδημα των συζύγων τους. Σε μια παραδοσιακή ινδική οικογένεια, η σύζυγος είναι συνήθως εξαρτημένη, υποταγμένη και διαρκώς προσπαθεί να ευχαριστήσει τον σύζυγό της. Οι γυναίκες έχουν την ευθύνη να φροντίζουν το σπίτι και να φροντίζουν τα παιδιά και τους ηλικιωμένους γονείς και συγγενείς.

Η οικογένεια αναμένεται να προσφέρει ένα περιβάλλον για να μεγιστοποιήσει την ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού και, στο πλαίσιο των ινδουιστικών πεποιθήσεων και φιλοσοφίας, να επηρεάσει θετικά τις στάσεις και τις συμπεριφορές του παιδιού. Η εφηβεία και η νεαρή ενηλικίωση είναι ιδιαίτερα αγχωτική και περιλαμβάνει τραυματικά στάδια στη ζωή των Ινδών νέων. Κατά κάποιο τρόπο, επιθυμούν χειραφέτηση και απελευθέρωση από την οικογένεια, αλλά κατοικούν στη μήτρα μιας εκτεταμένης οικογένειας, καθίσταται δύσκολο για αυτούς να ισχυριστούν και να παρουσιάσουν οποιαδήποτε ανεξαρτησία στη σκέψη, στη δράση ή στη συμπεριφορά. Οι κοινωνικές αλλαγές εμφανίζονται σταδιακά, αλλά οι κανονισμένοι γάμοι παραμένουν ο κανόνας. Επιπλέον, τα θέματα φύλου και σεξουαλικότητας δε συζητούνται ανοιχτά, η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση δεν είναι άμεσα διαθέσιμη, οι αλληλεπιδράσεις με το αντίθετο φύλο αποθαρρύνονται και η προγαμιαία συνέντευξη είναι μη επιτρεπτή. Στην παραδοσιακή ινδική οικογένεια, η επικοινωνία μεταξύ γονέων και παιδιών τείνει να είναι μονόπλευρη. Τα παιδιά αναμένεται να ακούν, να

σέβονται και να υπακούουν στους γονείς τους. Γενικά, οι έφηβοι δε μοιράζονται τις προσωπικές τους ανησυχίες με τους γονείς τους επειδή πιστεύουν ότι οι γονείς τους δε θα ακούσουν και δε θα καταλάβουν τα προβλήματά τους (Medora, Larson & Dave 2000).

Το προσδόκιμο ζωής τόσο για τους Ινδούς όσο και για τις γυναίκες αυξάνεται. Σύμφωνα με την απογραφή 2001 της Ινδίας, το προσδόκιμο ζωής ήταν 61,9 έτη για τους άνδρες και 63,1 έτη για τις γυναίκες (Απογραφή της Ινδίας 2001). Αυτό έχει οδηγήσει σε σημαντική αύξηση του πληθυσμού των ηλικιωμένων ατόμων. Οι ηλικιωμένοι στην Ινδία είναι σεβαστά πρόσωπα, θεωρούνται πηγές γνώσης και σοφίας και αντιμετωπίζονται με σεβασμό και αξιοπρέπεια από τα μέλη της οικογένειας και της κοινότητας. Η γήρανση είναι μια περίοδος κατά την οποία ένα άτομο αναμένεται να χαλαρώσει, να απολαύσει τη μοναξιά, να συνταξιοδοτηθεί, να προσευχηθεί, να απολαύσει χρόνο με τα εγγόνια και να μην ανησυχεί για τη λειτουργία του νοικοκυριού ή για τα οικονομικά επειδή ο μεγαλύτερος γιος είναι τώρα υπεύθυνος για τα οικονομικά και την οικογένεια και η πρώτη νύφη γενικά τρέχει το νοικοκυριό. Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι ηλικιωμένοι φροντίζουν για τα εγγόνια τους και βοηθούν στο μαγείρεμα και τις δουλειές του σπιτιού. Ακόμη και τα ενήλικα παιδιά συνεχίζουν να συμβουλευόμαστε τους γονείς τους για τις περισσότερες από τις σημαντικές πτυχές της ζωής.

11.1 Θέση των γυναικών σε θέματα που αφορούν γάμους και οικογενειακές υποθέσεις:

Ο γάμος στη Βεδική περίοδο θεωρήθηκε ως κοινωνικό και θρησκευτικό καθήκον που ενώνει το ζευγάρι σε ισότιμη μεταχείριση. Οι γυναίκες είχαν το δικαίωμα να παραμείνουν ανύπαντρες καθ 'όλη τη διάρκεια της ζωής τους. Ο γάμος δεν τους επιβλήθηκε βίαια και οι γάμοι για παιδιά ήταν άγνωστοι. Τα κορίτσια δίνονταν για γάμο μόνο μετά την εφηβεία, επίσης μετά την ολοκλήρωση της εκπαίδευσής τους οι γυναίκες είχαν το δικαίωμα να επιλέξουν τους συντρόφους της ζωής τους. (Bader, 2013).

12. Η εκπαίδευση της Γυναίκας στην Ινδία

Η εκπαίδευση των γυναικών στην Ινδία υπήρξε ένα από τα σημαντικότερα ζητήματα

που απασχόλησε την κυβέρνηση της Ινδίας καθώς και την κοινωνία γενικότερα. Λόγω του γεγονότος ότι σήμερα οι μορφωμένες γυναίκες διαδραματίζουν πολύ σημαντικό ρόλο στη συνολική ανάπτυξη και πρόοδο της χώρας. Οι γυναίκες πλέον κατέχουν εξέχουσα θέση στην ινδική κοινωνία καθώς και σε όλο τον κόσμο. Ωστόσο, από την προϊστορική εποχή οι γυναίκες αρνήθηκαν ευκαιρίες και έπρεπε να υποφέρουν για την ηγεμονική ανδρική ιδεολογία. Αυτή η αδικαιολόγητη καταπίεση είχε οδηγήσει σε ένα κίνημα που αγωνίστηκε για την επίτευξη της ίσης κατάστασης των γυναικών σε όλο τον κόσμο. Η γυναικεία εκπαίδευση στην Ινδία είναι η συνέπεια αυτής της προόδου και αυτό οδήγησε στην τεράστια βελτίωση της κατάστασης των γυναικών σε ολόκληρο τον κόσμο. Ωστόσο, η εξάλειψη του γυναικείου αναλφαριθμητισμού θεωρείται μέχρι σήμερα βασικό πρόβλημα.

Στην πρόσφατη εποχή, η ινδική κοινωνία έχει δημιουργήσει μια σειρά θεσμών για την εκπαιδευτική ανάπτυξη των γυναικών και των κοριτσιών. Αυτά τα εκπαιδευτικά ιδρύματα προσφέρουν τεράστια βοήθεια και ασχολούνται με την ανάπτυξη των γυναικών. Στη σύγχρονη κοινωνία, οι γυναίκες στην Ινδία έχουν προχωρήσει πολύ. Οι Ινδές γυναίκες είναι σε ίση μοίρα με τους άνδρες σε όλα τα είδη καθηκόντων, όπως η επίτευξη στην επίσκεψη του φεγγαριού, η κατάκτηση του Όρους του Έβερεστ και η συμμετοχή σε πολλούς άλλους τομείς. (Prameela, 2017)

12.1 Εκπαίδευση Γυναικών στην Αρχαία Ινδία

Στην αρχαία Ινδία, οι γυναίκες και τα κορίτσια έλαβαν λιγότερη εκπαίδευση σε σχέση με τους άνδρες. Αυτό οφείλεται στο σύνολο των κοινωνικών κανόνων της εποχής. Είναι ενδιαφέρον το γεγονός ότι στη Βεδική περίοδο οι γυναίκες είχαν πρόσβαση στην εκπαίδευση, αλλά σταδιακά είχαν χάσει αυτό το δικαίωμα. Η εκπαίδευση των γυναικών στην αρχαία Ινδία επικράτησε κατά την πρώιμη Βεδική περίοδο. Εκτός από εκείνες τις ινδικές γραφές, ο Rig Veda και η Upanishads αναφέρουν για αρκετές γυναίκες σοφούς και εισηγητές. Οι γυναίκες απολάμβαναν ισοδύναμη θέση και δικαιώματα στην πρώιμη Βεδική εποχή. Ωστόσο, μετά το 500 π.Χ., η θέση των γυναικών άρχισε να μειώνεται. Η ισλαμική εισβολή έπαιξε σημαντικό ρόλο στον περιορισμό της ελευθερίας και των δικαιωμάτων των γυναικών. Παρουσιάστηκε μια ριζική αλλαγή και υπήρξε ένας τεράστιος περιορισμός για την εκπαίδευση των γυναικών στην Ινδία.

12.2 Εκπαίδευση γυναικών στην αποικιακή Ινδία

Η θέση της γυναικείας εκπαίδευσης στην Ινδία αναβίωσε με την εισβολή των Βρετανών στη χώρα και με την έλευση του κινήματος του Μπάχτι. Η αποικιακή περίοδος εισήγαγε επίσης τη θεσμική μορφή της εκμάθησης. Η εκπαίδευση των γυναικών στην αποικιοκρατία της Ινδίας σημείωσε ουσιαστική βελτίωση. Ξεκίνησαν διάφορες κινήσεις για να καταστήσουν τις γυναίκες της χώρας ικανές προς εκπαίδευση. Επιπλέον, αυτή η πρόοδος επηρέασε σημαντικά το σύγχρονο ινδικό εκπαιδευτικό σύστημα. (Ministry of Human Resource development)

12.3 Εκπαίδευση γυναικών στη σύγχρονη Ινδία

1. Η εκπαίδευση των γυναικών στη σύγχρονη Ινδία εντοπίζεται ήδη στα χρόνια μετά την ανεξαρτησία της Ινδίας. Σήμερα, η κυβέρνηση της Ινδίας λαμβάνει μέτρα για την παροχή εκπαίδευσης σε όλες τις γυναίκες της χώρας. Ο ρυθμός γραμματισμού των γυναικών αυξήθηκε φαινομενικά στις σύγχρονες μέρες. Η εκπαίδευση των γυναικών στην Ινδία αποτέλεσε υποχρεωτική μέριμνα και η μόρφωση των γυναικών αυξήθηκε σε υψηλότερα επίπεδα από εκείνη των ανδρών. Και αυτό βοήθησε πραγματικά τις γυναίκες να επιτύχουν κορυφαίες θέσεις στο χώρο εργασίας αλλά και στην κοινωνία. Προς το παρόν, το Σύνταγμα της Ινδίας εγγυάται την ελεύθερη πρωτοβάθμια εκπαίδευση για αγόρια και για κορίτσια μέχρι την ηλικία των 14 ετών. Η εκπαίδευση στην Ινδία διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στη συνολική ανάπτυξη της χώρας. Αυτό αποδεικνύει ότι οι μορφωμένες γυναίκες προωθούν την εκπαίδευση στην οικογένειά τους. Επιπλέον, οι μορφωμένες γυναίκες μπορούν επίσης να βοηθήσουν στη μείωση του ποσοστού θανάτων παιδιών και στην αύξηση του πληθυσμού. Στη σύγχρονη εποχή, η εκπαίδευση των γυναικών είναι το αντίγραφο ενός βεδικού μοντέλου για διδακτική έμπνευση. Η κυβέρνηση της Ινδίας ξεκίνησε πρόσφατα την αποστολή Saakshar Bharat για την γυναικεία παιδεία, η οποία στοχεύει στη μείωση του αναλφαριθμισμού των γυναικών. (United Nation's Millennium goals. www.un.org/millenniumgoals).

12.4 Εμπόδια για την εκπαίδευση των γυναικών στην Ινδία

Από την αρχή, η Ινδία δεν επέτρεπε στις γυναίκες να ακολουθήσουν την εκπαίδευση εκτός από λίγες βασιλικές οικογένειες. Οι γυναίκες της κοινής κοινωνίας στερούνταν της εκπαίδευσης.

Στην Ινδία οι γυναίκες δεν έλαβαν ποτέ τη δέουσα προσοχή. Από τη μεσαιωνική Ινδία οι γυναίκες απαγορεύτηκαν από τον εκπαιδευτικό τομέα. Σύμφωνα με τη μεσαιωνική αντίληψη οι γυναίκες χρειάζονται απλώς την εκπαίδευση για τον έλεγχο του νοικοκυριού και αυτή η αντίληψη για τη μεσαιωνική Ινδία εξακολουθεί να παραμένει στα χωριά της Ινδίας ακόμα και σήμερα. Τα κορίτσια υποτίθεται ότι εκπληρώνουν οικιακά καθήκοντα και η εκπαίδευση γίνεται δευτερεύουσα γι' αυτά, ενώ θεωρείται σημαντική για τα αγόρια. Αν και το σενάριο στις αστικές περιοχές έχει αλλάξει πολύ και οι γυναίκες επιλέγουν την τριτοβάθμια εκπαίδευση, αλλά η πλειοψηφία του Ινδικού πληθυσμού που κατοικεί στα χωριά εξακολουθεί να ζει σε μεσαιωνική εποχή. Οι κάτοικοι των χωριών θεωρούν τα κορίτσια ως κατάρα και δεν θέλουν να σπαταλούν χρήματα και χρόνο σε αυτά καθώς νομίζουν ότι οι γυναίκες θα πρέπει να απομονώνονται το δυνατόν περισσότερο.

Ο κύριος λόγος της απομάκρυνσης των κοριτσιών στο σχολείο είναι η κακή οικονομική κατάσταση. Ένας άλλος λόγος είναι η απόσταση που πρέπει να διανύσουν τα κορίτσια για να φτάσουν στο σχολείο. Στην ινδική κοινωνία η αγνότητα και η καθαρότητα έχουν ύψιστη σημασία κατά τη διάρκεια του γάμου και οι άνθρωποι φοβούνται να στείλουν το κορίτσι τους στο μακρινό σχολείο όπου οι δάσκαλοι διδάσκουν άντρες αγόρια και κορίτσια μαζί. Η έλλειψη εκπαίδευσης είναι η αιτία για πολλά άλλα προβλήματα. Μια μη μορφωμένη μητέρα δεν μπορεί να φροντίσει τα παιδιά της σωστά και δε γνωρίζει τις θανατηφόρες ασθένειες και τη θεραπεία τους, γεγονός που οδηγεί στην κακή υγεία των παιδιών. Ένα άτομο με άγνοια της κοινής υγιεινής που πρέπει να τηρείται, μπορεί να οδηγήσει σε κακή υγεία ολόκληρης της οικογένειας.

Ο υποσιτισμός έχει ως αποτέλεσμα την κακή υγεία των γυναικών. Οι γυναίκες της Ινδίας είναι προκατελημμένες από τη γέννηση τους. Δεν θηλάζουν για πολύ. Σε περίπτωση μη ύπαρξης ενός γιου, οι γυναίκες θέλουν να μείνουν έγκυες το συντομότερο δυνατόν, γεγονός που μειώνει την περίοδο φροντίδας στο παιδί, ενώ τα αρσενικά μέλη λαμβάνουν επαρκή φροντίδα και διατροφή. Οι γυναίκες δεν έχουν το

δικαίωμα στην ελεύθερη κυκλοφορία που σημαίνει ότι δεν μπορούν να πάνε οπουδήποτε μόνες τους, αν θέλουν πρέπει να πάρουν την άδεια ανδρικού μέλους της οικογένειας ή να τους πάρουν μαζί τους. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της επίσκεψης των γυναικών στο γιατρό και δεν μπορούν να δώσουν προσοχή στην υγεία τους.

Γενικά στην Ινδία, οι γυναίκες είναι εκείνες που τρώνε τελευταίες και λιγότερο σε όλη την οικογένεια. Έτσι τρώνε ό, τι έχει απομείνει, αφού οι άντρες είναι κορεσμένοι. Ως αποτέλεσμα, τις περισσότερες φορές η λήψη τροφής τους δεν περιέχει τη θρεπτική αξία που απαιτείται για τη διατήρηση ενός υγιούς σώματος. Στα χωριά, μερικές φορές οι γυναίκες δεν τρώνε όλο το γεύμα εξαιτίας της φτώχειας. Η έκθεση της UNICEF του 1996 αναφέρει σαφώς ότι οι γυναίκες της Νότιας Ασίας δεν τυγχάνουν της κατάλληλης φροντίδας, γεγονός που οδηγεί σε υψηλότερο επίπεδο υποσιτισμού μεταξύ των γυναικών της Νότιας Ασίας από οπουδήποτε αλλού στον κόσμο. Αυτή η διατροφική ανεπάρκεια έχει δύο σοβαρές συνέπειες για τις γυναίκες ότι αρχικά γίνονται αναιμικές και δεύτερον δεν επιτυγχάνουν την πλήρη ανάπτυξή τους, πράγμα που οδηγεί σε ένα δυσάρεστο γεγονός καθώς οι υποσιτισμένες γυναίκες δεν μπορούν να φέρουν στη ζωή ένα υγιές μωρό. Το ποσοστό θνησιμότητας στην Ινδία είναι μεταξύ των υψηλότερων στον κόσμο. Καθώς δεν δίνεται η δέουσα προσοχή στα θηλυκά, τα οποία οδηγούν στον υποσιτισμό και στη συνέχεια παντρεύονται σε νεαρή ηλικία και οδηγούν σε εγκυμοσύνες σε νεαρότερη ηλικία όταν ο οργανισμός δεν είναι έτοιμος να φέρει το βάρος ενός παιδιού. Όλα αυτά οδηγούν σε επιπλοκές, οι οποίες μπορεί να οδηγήσουν σε γυναικολογικά προβλήματα, τα οποία μπορεί να γίνουν σοβαρά με το χρόνο και τελικά να οδηγήσουν σε θάνατο. Ωστόσο, τις δύο τελευταίες δεκαετίες με την εφαρμογή των προγεννητικών και μεταγεννητικών υπηρεσιών, η υγεία της μητέρας βελτιώνεται.

Στην Ινδία η βία κατά των γυναικών είναι κοινό κακό. Όχι μόνο σε απομακρυσμένα μέρη, αλλά και σε πόλεις οι γυναίκες κακοποιούνται. Υποβάλλονται σε σωματική και πνευματική βία. Είναι αυτές που εργάζονται περισσότερο, αλλά δεν τους έχουν δοθεί προνόμια. Οι γυναίκες δεν είναι ασφαλείς πουθενά, ούτε στο σπίτι ούτε στο χώρο εργασίας. Κάθε ώρα μια γυναίκα βιάζεται στην Ινδία και κάθε 93 λεπτά μια γυναίκα καίγεται λόγω του προβλήματος της προίκας. Υπάρχουν πολλοί νόμοι όπως ο νόμος του Ινδουιστικού γάμου του 1955, ο νόμος της Ινδικής κληρονομιάς του 1956, ο νόμος του 1856 για τον νόμο Hindu Widow Rejuvenation, ο νόμος περί ιδιοκτησίας

των Ινδών γυναικών του 1937, ο νόμος περί απαγόρευσης των προικών του 1961 για την προστασία των γυναικών και η τιμωρία είναι σοβαρή, αλλά το ποσοστό καταδίκης σε εγκλήματα κατά των γυναικών είναι πολύ χαμηλό στην Ινδία. Τα διάφορα μέτρα υποστήριξης των γυναικών έχουν οδηγήσει στη σύγκλιση των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων και στην ενίσχυση της φωνής των γυναικών στην Ινδία.

Οι Ινδές γυναίκες δουλεύουν περισσότερο από τους άνδρες της Ινδίας, αλλά το έργο τους δεν αναγνωρίζεται σχεδόν καθόλου, καθώς κάνουν κυρίως ανειδίκευτο έργο. Οι οικιακές τους δουλειές δεν υπολογίζονται ποτέ ως δουλειά, αν μια γυναίκα εργάζεται σε ένα πεδίο για να βοηθήσει τον σύζυγό της, δεν θα θεωρηθεί επίσης έργο. Μια μελέτη που διεξήγαγε η Mies το 1986 αναφέρει ότι στην Άντρα Πραντές μια γυναίκα εργάζεται περίπου 15 ώρες την ημέρα κατά τη διάρκεια της γεωργικής περιόδου, ενώ ένας άνδρας εργάζεται κατά μέσο όρο για περίπου 7-8 ώρες.

Στην Ινδία ένα μεγάλο ποσοστό γυναικών δεν έχει εξουσία. Δεν μπορούν να λαμβάνουν αποφάσεις ανεξάρτητα από τη ζωή τους. Πρέπει να πάρουν άδεια από τα αρσενικά μέλη για κάθε θέμα. Δεν έχουν λόγο ούτε σε σημαντικά οικιακά θέματα αλλά ούτε και σε υποθέσεις του γάμου τους.

Οι εκστρατείες οργανώσεων στις περισσότερες περιοχές έχουν αναλάβει θέματα υγείας και υγιεινής ως αναπόσπαστο στοιχείο των προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων. Οι εκστρατείες γραμματισμού συνέβαλαν στη διάδοση γνώσεων σχετικά με την υγειονομική περίθαλψη και τη διατροφή, επιτρέποντας έτσι στις μητέρες να κρατούν την οικογένειά τους σε καλύτερη κατάσταση και να φροντίζουν καλύτερα τα παιδιά τους. Οι εκστρατείες αλφαριθμητισμού έχουν επίσης διαδώσει πληροφορίες για τη δημιουργία ευαισθητοποίησης σχετικά με τα προβλήματα του γάμου, των αποστάσεων και των στοιχειωδών οικογενειακών κανόνων. (United Nation Development of economic and social affairs).

13. Η σύγχρονη γυναίκα στην Ινδία

Η κατάσταση των γυναικών στη σύγχρονη Ινδία είναι αμφιλεγόμενη. Αν από τη μια πλευρά είναι στην κορυφή της κλίμακας της επιτυχίας, από την άλλη, υποφέρει άσκοπα από τη βία που πλήττει την ίδια και τα νεαρότερα μέλη της οικογένειάς της. Σε σύγκριση με τις προηγούμενες γυναίκες στη σύγχρονη εποχή έχουν επιτύχει

πολλά, αλλά στην πραγματικότητα έχουν να διαβούν πολύ δρόμο ακόμα. Ενώ η διαδρομή τους είναι γεμάτη από οδοφράγματα. Οι γυναίκες έχουν εγκαταλείψει τον ασφαλή τομέα του σπιτιού τους και τώρα βρίσκονται στο πεδίο της μάχης της ζωής, πλήρως θωρακισμένες με τα ταλέντα τους. Ο λόγος του φύλου της Ινδίας δείχνει ότι η ινδική κοινωνία εξακολουθεί να είναι προκατειλημμένη κατά των γυναικών. Υπάρχουν 933 θηλυκά ανά χιλιάδες άνδρες στην Ινδία σύμφωνα με την απογραφή του 2001, η οποία είναι πολύ κάτω από τον παγκόσμιο μέσο όρο των 990 θηλυκών. Υπάρχουν πολλά προβλήματα που οι γυναίκες στην Ινδία πρέπει να αντιμετωπίσουν καθημερινά. Αυτά τα προβλήματα έχουν γίνει το κομμάτι ζωής των Ινδών γυναικών. (Kumar & Lata, 2015)

14. Ειδικές Πρωτοβουλίες για τις Γυναίκες

Ορισμένες ειδικές πρωτοβουλίες έχουν ληφθεί τα τελευταία χρόνια σε αυτό το θέμα:

- Εθνική Επιτροπή για τις Γυναίκες Τον Ιανουάριο του 1992, αυτό το καταστατικό όργανο, με συγκεκριμένη εντολή μελετά την παρακολούθηση όλων των θεμάτων που σχετίζονται με τις συνταγματικές και νομικές εγγυήσεις που προβλέπονται για τις γυναίκες, επανεξετάζουν την υφιστάμενη νομοθεσία για την υποβολή προτάσεων τροποποίησης, όποτε κρίνεται αναγκαίο.
- Η κράτηση των γυναικών στην τοπική αυτοδιοίκηση. Η 72η και 73η συντακτική τροπολογία, οι νομοθετικές πράξεις που ψηφίστηκαν το 1992 από το Κοινοβούλιο εξασφαλίζουν το ένα τρίτο των συνολικών θέσεων για τις γυναίκες σε όλα τα αγροτικά και αστικά τοπικά σώματα.
- Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για το Παιδί (Κορίτσι) (1991-2000 μ.Χ.) Το Σχέδιο Δράσης είναι να εξασφαλίσει την επιβίωση, την προστασία και την ανάπτυξη του Κοριτσιού.
- Εθνική Πολιτική Ενδυνάμωσης των Γυναικών, 2001 Το Τμήμα Γυναικών και Παιδιών Ανάπτυξης στο Υπουργείο Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού είχε προετοιμάσει μια «Εθνική» πολιτική για την Ενίσχυση των Γυναικών κατά το έτος 2001. Ο στόχος αυτής της πολιτικής είναι να φέρει την πρόοδο, την ανάπτυξη και τη δύναμη των γυναικών. (Punam, 2017)

15. Συμπεράσματα

Παρόλο που υπάρχει πολύ χαμηλό ποσοστό αλφαριθμητισμού στην Ινδία, υπάρχουν αρκετές έρευνες που μιλούν για τα επίτευγμα των Ινδών γυναικών. Διαπιστώνεται ότι οι γυναίκες έχουν σημειώσει λαμπρά βήματα στη διαδικασία ανάπτυξης. Είναι επίσης σημαντικό να αναφερθεί ότι η Ινδία έχει μεγαλύτερο αριθμό γυναικών γιατρών, χειρουργών, επιστημόνων, επαγγελματιών στην εκπαιδευτική κοινότητα. Ακόμη, η Ινδία έχει την τιμή να έχει γυναίκα πρωθυπουργό και πρόεδρο, με αποτέλεσμα να βελτιώνεται συνεχώς η θέση της γυναίκας στον Ινδουισμό. Ωστόσο, σε πολλά κράτη λόγω ποικίλων κοινωνικοπολιτιστικών εμποδίων, το ποσοστό αλφαριθμητισμού των γυναικών είναι χαμηλό και πρέπει να ενθαρρυνθεί με διάφορες καμπάνιες η εκπαίδευση των γυναικών έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθεί το ποσοστό αυτό και οι γυναίκες να πάρουν αυτό που τους αξίζει και στερήθηκαν τόσα χρόνια ζώντας μέσα στο σκοτάδι και τον φόβο. Όλα ξεκινούν απ' την εκπαίδευση και τη θρησκεία καθώς και την κατανόηση αυτών σε τέτοιο επίπεδο ώστε να ανθίζει η γυναίκα και να δίνει τον καλύτερο της εαυτό όσον αφορά πρώτα το ίδιο της το είναι σαν άνθρωπος, σαν επαγγελματίας αλλά και σαν μητέρα και σύζυγος.

Βιβλιογραφία

1. Altekar, A.S. 2014. The position of women in Hindu civilization. Motilal Banarsidas, Publishers, ISBN-10: 8120803256
2. Bader, C. (2013). Women in Ancient India. Trubner's Oriental Series, Routledge, ISBN:1136381333, 9781136381331.
3. Basham, A. L. 1989, The Origins and Development of Classical Hinduism, *Oxford University Press*, ISBN 9780195073492.
4. Basharat, T., 2009. "The Contemporary Hindu Women of India: An Overview" (PDF). *A Research Journal of South Asian Studies*. 24: 244
5. Chekki, D.A. 1996. Family values and Family Change. *Journal of comparative family studies*, 27, 409-411.
6. Fane, H. 1975. "The Female Element in Indian Culture". *Asian Folklore Studies*: 51-112.
7. Fane, H. 1975. "The Female Element in Indian Culture". *Asian Folklore Studies*: 57-60
8. Fane, H. 1975. "The Female Element in Indian Culture". *Asian Folklore Studies*: 74-83
9. Ghurye, G (1967), *Indian Costume*, 2nd Edition, Luzac, ISBN 978-0718922801, pages 65-68, 76
10. Graham, J. and Haidt, J. Beyond Beliefs: Religions Bind Individuals Into Moral Communities, *Pers Soc Psychol Rev* 2010; 14; 140 DOI: 10.1177/1088868309353415
11. *Hinduism Today Magazine 2018: issue July, August, September 2018. Publication of Himalayan Academy.*
12. *Hindu, The White (2014-06-05). "The Truth About Women and Hinduism". The White Hindu. Retrieved 2018-04-12.*
13. Hildebeitel, A. 2002, *Hinduism. In: Joseph Kitagawa, "The Religious Traditions of Asia: Religion, History, and Culture"*, Routledge, ISBN 9781136875977
14. Hui, H.C. & Triandis. C.H. 1986, Individualism-collectivism: A study of crosscultural researchers, *Journal of Cross-cultural Psychology*

15. *Kali Ma. Hindu Goddess. The Mystica. 2018-02-04.* Retrieved 2018-04-12.
16. Kumar, A. and Lata, S. 2015 The status of women in modern India. IRJMESH vol 6 issue 1 (year 2015) ISSN 2277-9809 (online) 2348-9359.
17. Kumar, P., & Rohatgi, K. (1987). Value patterns as related with high and low adjustment in marriage. *Indian Journal of Current Psychological Research*, 2(2), 98-102.
18. Mc Affe, W. 1997 Μετάφραση Αγουρίδης, Σ. Τα πέντε μεγάλα ζωντανά Θρησκευόμενα. Έκδοση : «Άρτος ζωής» Αθήνα 1997
19. Merryman, L. 2018 The story and spread of Hinduism. World Religions, An IMB.ORG.SERIES. online document: <https://www.imb.org/2018/08/10/the-story-and-spread-of-hinduism/>
20. Medora, N.D, Larson, J.H., and Dave, P.B., 2000 East-Indian college student's perceptions of family strengths *Journal of Comparative Family Studies* Vol. 31, No. 4 (AUTUMN 2000), pp. 407-425
21. **Mies, M.** 1986 Patriarchy and Accumulation on a World Scale: Women in the International Division of Labour. London: Zed Books Ltd.
22. Ministry of Human Resource development.
23. Mullatti, L. 1992. Indian Home Environment From The Perspective of Self Determination Theory. *Indian Journal of Health and Wellbeing* 2015, 6(8), 778-783.
24. Mullatti, L. 1995. Families in India: Beliefs and realities. *Journal of Comparative Family Studies*, 26, 11–25
25. Nandan, Y., & Eames, E. (1980). Typology and analysis of the Asian-Indian family. In P. Saran, & E. Eames (Eds.), *The new ethnics: Asian Indians in the United States*. New York: Praeger.
26. Olivelle, P (2013), *King, Governance, and Law in Ancient India: Kautilya's Arthashastra*, Oxford University Press, ISBN 978-0199891825, pages 125-126, 533-534
27. Pechilis, K. 2013. Women in Hinduism. *Encyclopedia of Psychology and Religion*. Springer. pp. 1922–1925. ISBN 9781461460855.
28. Prameela, M. 2017 Women education in education. *International Journal of Development Research* Volume: 07 Article ID: 10265 3 pages

29. Punam, S. and Sharma, N. 2017 The role and position of women Ancient society to modern society in India.
30. Shangle, S. 1995. A view into the family and social life in India. Family perspective, 29, 423-446.
31. *Shakti: A Universal Force. The Chopra Center. 2016-05-01*. Retrieved 2018-04-12.
32. Sugirtharajah, S., 2002. "Hinduism and Feminism". *Journal of Feminist Studies in Religion*. 18 (2): 97–104
33. Sharma, Y. 2013 Women entrepreneur in India. IOSR Journal of Business and Management (IOSR-JBM) e-ISSN: 2278-487X, p-ISSN: 2319-7668. Volume 15, Issue 3 (Nov. - Dec. 2013), PP 09-14 www.iosrjournals.org
34. Triantis, H. , Bontempo, R., Villareal, M. J. , Asai, M., 1988. Individualism and Collectivism: Cross-Cultural Perspectives on Self-Ingroup Relationship. Article (**PDF Available**) in [Journal of Personality and Social Psychology](#) 54(2):323-338 · February 1988 with 23,662 Reads DOI: 10.1037/0022-3514.54.2.323
35. United Nation Development of economic and social affairs.
36. Wilson, K (1979), History of Textiles, Westview, ISBN 978-0865313682, pages 164-165
37. Young, K. 1994. Today's Women in World Religions (Editor: Arvind Sharma). State Univ of New York Press. pp. 77–92. ISBN 978-0791416877.

Διαδίκτυο

38. https://www.unric.org/el/index.php?option=com_content&view=article&id=16&Itemid=10
39. United Nation's Millennium goals. www.un.org/millenniumgoals.
40. <https://www.bu.edu/wcp/Papers/Huma/HumaSing.htm> (Status of Women in Indian Society Dr. (Ms.) Rekha Singh M.D.D.M. College.
41. <https://www.facinghistory.org/holocaust-and-human-behavior/chapter-1/religion-and-identity>
42. <https://www.khanacademy.org/humanities/art-asia/south-asia/hindu-art/a/three-hindu-gods>
43. <https://www.bu.edu/wcp/Papers/Huma/HumaSing.htm>

44. <https://www.humanium.org/en/situation-women-india/>
45. www.iimahd.ernet.in/publications/data/2005-08-07_indirap.pdf, Women
Entrepreneurship Development in India,
www.indianmba.com/Faculty_Column/FC1073/fc1073.html,